

USAID

NGA POPULLI AMERIKAN
OD AMERIČKOG NARODA

JAVNI PULS XIX

Priština
Decembar 2020

Stavovi iznešeni u ovom dokumentu su stavovi ispitanika i ne predstavljaju obavezno stavove UNDP-ija i/ili USAID-a.

Sadržaj

Spisak tabela	4
Spisak slika	5
Izvršni rezime	6
Ključni indikatori Pulsa javnosti	8
Politički smer Kosova	9
Lična bezbednost	10
Indeksi demokratizacije i ekonomskog poverenja	11
Ekonomski smer	14
Glavni problemi sa kojima se Kosovo trenutno suočava	16
Zapošljavanje prema zaslugama u javnom i privatnom sektoru	18
Korupcija velikih razmera	19
Stav prema glasanju	21
Životna sredina	26
COVID 19	29
Metodologija	31
Ponderisanje populacije, ukupno	32
Izračunavanje indeksa	33

Spisak tabela

Tabela 1. Zadovoljstvo ključnim izvršnim, zakonodavnim i pravosudnim institucijama na Kosovu	8
Tabela 2. Analize trendova komponenti DI	13
Tabela 3. Analize trendova komponenti ECI	14
Tabela 4. Percepcije o zastupljenosti korupcije u javnim i međunarodnim institucijama na Kosovu	20

Spisak slika

Slika 1. Procenat ispitanika koji bi se pridružili političkim protestima	9
Slika 2. Percepcija ispitanika o bezbednosti	10
Slika 3. Presek indeksa poverenja demokratizacije i ekonomije	11
Slika 4. Nivo zadovoljstva ekonomskim pravcem na Kosovu	12
Slika 5. Percepcije o glavnim problemima sa kojima se suočavaju na Kosovu	15
Slika 6. Percepcije o porodičnim vezama u dobijanju posla u javnom sektoru	17
Slika 7. Percepcije o porodičnim vezama u dobijanju posla u javnom sektoru a u odnosu na privatni sektor	18
Slika 8. Razlozi ispitanika iza procene prisustva korupcije na Kosovu	19
Slika 9. Percepcije ispitanika o tome da li njihov glas može da utiče na situaciju na Kosovu	21
Slika 10. Percepcije muškaraca i žena o tome da li njihov glas utiče na situaciju na Kosovu	22
Slika 11. Percepcije različitih zajednica o tome da li njihov glas utiče na situaciju na Kosovu	22
Slika 12. Stavovi ispitanika o centralnim izborima ukoliko bi se organizovali u skorije vreme	23
Slika 13. Stavovi ispitanika da glasaju i njihove preference po etničkoj pripadnosti	24
Slika 14. Svest ispitanika o pravu da žive u zdravom i čistom okruženju	25
Slika 15. Znanje ispitanika u vezi njihovog prava da žive u zdravom i čistom okruženju na osnovu etničke pripadnosti	26
Slika 16. Svest ispitanika o potencijalnim pretnjama po okruženje i zdravlja porodice	27
Slika 17. Svest ispitanika o potencijalnim pretnjama po lično i zdravlje porodice na osnovu etničke pripadnosti	27
Slika 18. Svest ispitanika o potencijalnim pretnjama po lično i zdravlje porodice na osnovu etničke pripadnosti	28
Slika 19. Novonastala situacija izazvana COVID 19 na ekonomsku dobrobit i fizičko i mentalno zdravlje	29
Slika 20. Novonastala situacija izazvana COVID 19 na ekonomsku dobrobit i fizičko i mentalno zdravlje, prema etničkoj pripadnosti	30
Slika 21. Zadovoljstvo odgovorom javnih institucija na izbijanje pandemije COVID 19	30
Slika 22. Zadovoljstvo odgovorom javnik institucija na krizu izazvanu pandemijom COVID 19 na osnovu etničke pripadnosti	31

Izvršni rezime

Izveštaj Puls javnosti XIX je prva u nizu redovnih publikacija koja će biti objavljena u okviru projekta Puls javnosti (Public Pulse) IV. Zasnovan je na anketi sprovedenoj među 1.306 ispitanika, obavljenoj između 25. novembra i 8. decembra 2020. Podaci i pokazatelji iz ankete razvrstani su prema etničkoj pripadnosti i polu kako bi se pružile detaljne informacije o razlikama u percepciji i razvojnim problemima sa kojima se suočavaju ljudi na Kosovu.*

Nalazi ankete Pulsa javnosti iz decembra 2020. godine beleže značajan pad zadovoljstva ljudim radom ključnih izvršnih i zakonodavnih institucija na Kosovu u poređenju sa aprilom 2020.¹ Zadovoljstvo radom izvršne vlasti beleži 21,3%, što je pad od 39,43 procentna poena u odnosu na anketu iz aprila 2020. godine kada je ovo iznosilo 60,7%. Dalje, nivo zadovoljstva radom premijera zabeležen je na 23%, dok je nivo za predsednika kosovske skupštine opao na 46,7% sa 72,4% zabeleženih u aprilu 2020. Indeks demokratizacije (DI) smanjen je za 0,21 poena sa 1,53 u aprilu 2020. na 1,32 u decembru 2020. Indeks ekonomskog poverenja (ECI) se smanjio od aprila 2020. (0,98) za 0,14 poena na 0,84 poena, kako je izmereno u decembru 2020. I DI i ECI mere se na skali od 0 poena (minimum) do 3 poena (maksimum).

Nešto manji broj ispitanika spreman je da protestuje iz političkih razloga nego u aprilu 2020. Ukupno 30,6% ispitanika bilo bi spremno da protestuje iz političkih razloga, u poređenju sa 33,6% u aprilu 2020. Podaci razvrstani prema nacionalnoj pripadnosti pokazuju spremnost na protest među 31,2% kosovskih Albanaca, 19,2% kosovskih Srba i 26,9% pripadnika drugih kosovskih zajednica (kosovske Aškalije, kosovski Bošnjaci, kosovski Egipćani, kosovski Goranci, kosovski Romi i kosovski Turci). Dok je značajan udeo kosovskih Srba (49%) ravnodušan u pogledu političkog smera Kosova, 60,6% kosovskih Albanaca i 49% pripadnika drugih kosovskih zajednica je nezadovoljno ili veoma nezadovoljno.

Nalazi Pulsa javnosti IV takođe pokazuju značajno smanjenje osećaja sigurnosti među ispitanicima, sa 68,4% koji se osećaju bezbedno kada su napolju, u poređenju sa 86,3% zabeleženih u aprilu 2020. Podaci razvrstani po polu pokazuju da je osećaj sigurnosti isti kod žena (68,5%) i muškaraca (68,3%). Osećaj bezbednosti među kosovskim Srbima ostaje isti sa 46,1% u decembru 2020. u poređenju sa 46,2% u aprilu 2020. To predstavlja uzastopno povećanje osećaja bezbednosti za kosovske Srbe od novembra 2018. (10,4%) i novembra 2019. (27,1%).

Anketa se takođe raspitivala o najhitnijim problemima sa kojima se Kosovo trenutno suočava. Nalazi pokazuju razliku u odnosu na prethodne ankete u tri glavna pitanja koja utiču na socijalno blagostanje: korupciju je zamenio problem urbanog prostora. Tri glavna problema prijavljena tokom ovog istraživanja bili su nezaposlenost (30,9%), siromaštvo (20,6%) i problemi urbanog prostora (6,7%), dok su nezaposlenost, siromaštvo i korupcija bile glavne tri zabrinutosti u aprilu 2020. Korupcija je pala na rang listi sa drugog do peto mesto (sa 23,5% u aprilu 2020. na 5,1% sada). Kosovski Srbi smatraju za najvažnija pitanja na Kosovu međuetničke odnose (19,6%), nezaposlenost (17,6%), javnu i ličnu bezbednost, siromaštvo i probleme urbanog

*Za UNDP, svako pominjanje Kosova treba shvatiti u kontekstu Rezolucije 1244 Saveta bezbednosti UN
¹Mada je istraživanje javnog mnjenja sprovedeno između 25. novembra i 8. decembra, u daljem tekstu će se pominjati kao „Istraživanje javnog mnjenja iz decembra 2020.“

prostora (po 9,8%). Ukupno 78,1% ispitanika smatra da se zapošljavanje u javnim institucijama Kosova ne zasniva na zaslugama, za razliku od aprila 2020. godine kada je 80,7% verovalo da je to slučaj. Uprkos padu sa druge na petu poziciju među glavnim problemima sa kojima se Kosovo trenutno suočava, 28% ispitanika tvrdi da opaža da je korupcija velikih razmera prisutna u javnim i međunarodnim institucijama na Kosovu, što je porast od 7,3 procentnih poena od aprila 2020. (20,7%) kada je Puls javnosti zabeležio najnižu percepciju korupcije velikih razmera.

Što se tiče prava na život u zdravom okruženju, 8,2% ispitanika je reklo da zna puno o toj temi, 27,4% je tvrdilo da ima prosečno znanje, a 37% ispitanika malo zna o ovoj temi. Ukupno 27,4% je reklo da nema znanja o svom pravu na život u čistoj i zdravoj životnoj sredini, što je porast od 20,6 procentnih poena u odnosu na april 2020. godine (6,8%).

Ovaj rezime takođe pruža podatke o stavovima građana Kosova prema glasanju, zatim podatke o uticaju COVID-19 na ekonomsko blagostanje, fizičko zdravlje i mentalno zdravlje ispitanika, kao i o njihovom zadovoljstvu u vezi sa merama koje su preduzele kosovske institucije da se spreči širenje COVID-19. Dodatni podaci dobijeni ovom i prethodnim anketama biće dostupni na <https://unkt.org/public-pulse-visualiser/>² UNDP globalno podržava borbu protiv pandemije i intervencije specifične za zemlje u razvoju kako bi se zadovoljile potrebe zemalja u kojima UNDP deluje. Na Kosovu je UNDP sproveo dve procene socijalno-ekonomskog uticaja COVID-19 kako bi pomogao Kosovu i međunarodnim institucijama da odgovore na izazove izazvane krizom COVID-19.

²Platforma za vizuelizaciju podataka: <https://unkt.org/public-pulse-visualiser/> ASKData je platforma Kosovske agencije za statistiku

Ključni indikatori Pulsa javnosti

Nalazi Pulsa javnosti iz decembra 2020. pokazuju znatan pad nivoa zadovoljstva ključnim kosovskim institucijama u poređenju sa istraživanjem javnog mnjenja sprovedenim u aprilu 2020, osim za predsednika Kosova, gde je poraslo sa 18,7% u aprilu 2020 na 33,9% u decembru 2020.

U proseku je 27,5% ispitanika zadovoljno radom ključnih kosovskih institucija, što predstavlja smanjenje od 15 procentnih poena u odnosu na april 2020. godine (42,5%) kada je zabeležen najviši nivo zadovoljstva od 2010. godine, ali porast od 9,9 procentnih poena u poređenju sa novembrom 2019. (17,6%). Konkretno, zadovoljstvo radom predsednika Skupštine (46,7%) smanjeno je za 25,7 procentnih poena od aprila 2020. godine kada je zabeleženo 72,4%. Međutim, nivo zadovoljstva predsednikom skupštine i dalje je najveći među institucijama. Nivo zadovoljstva Skupštinom smanjen je sa 33,4% u aprilu 2020. na 22,6%, dok je nivo premijera pao sa 65,4% u aprilu 2020. na 23% u decembru 2020. Slično tome, nivo zadovoljstva radom izvršne vlasti smanjio se sa 60,7% u aprilu 2020. na 21,3% u decembru 2020.

Slični nivoi zadovoljstva zabeleženi su u većini drugih institucija. Na primer, zadovoljstvo sudovima blago je smanjeno sa 24,8% na 23%, dok je nivo zadovoljstva Tužilaštvom neznatno povećan sa 22,3% u aprilu 2020. na 23% u decembru 2020. Obe institucije pokazuju stalni rast zadovoljstva u poređenju sa novembrom 2019. (13,6% odnosno 14,2%) i majem 2019. (18,7%, odnosno 16,4%).

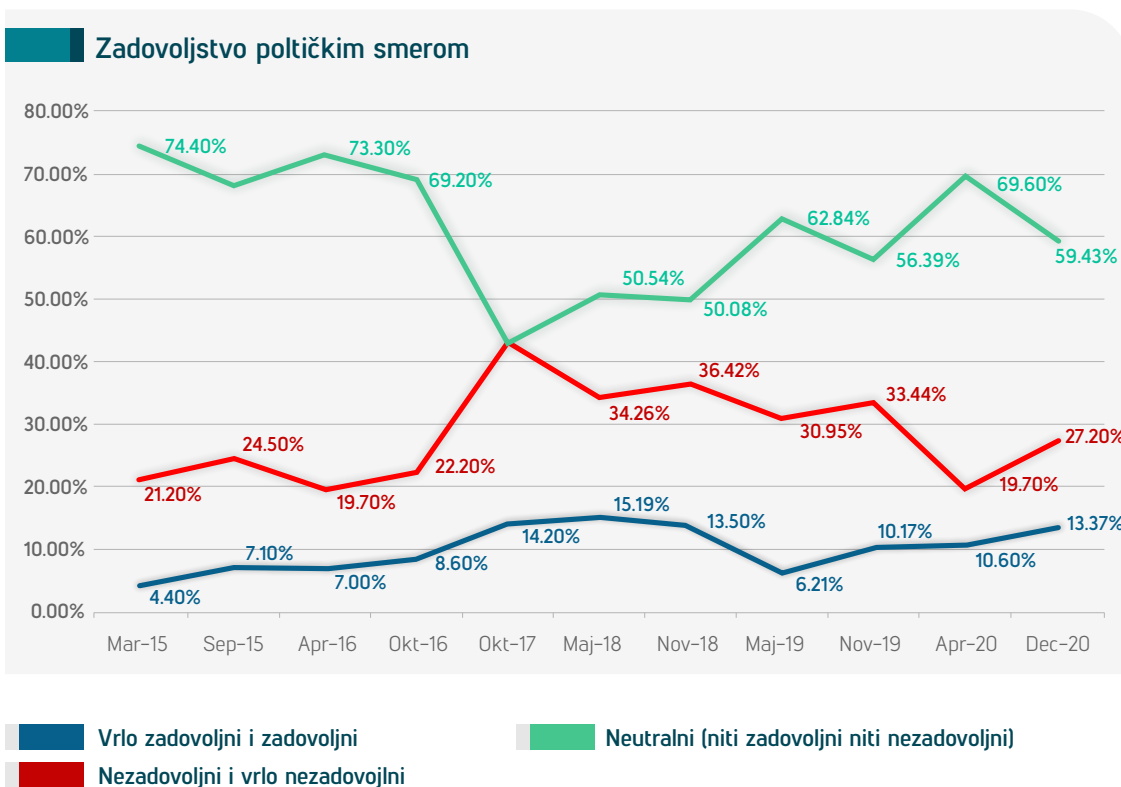
Tabela 1. Zadovoljstvo ključnim izvršnim, zakonodavnim i sudskim institucijama na Kosovu

Politički Indikatori		Mar -15	Sep -15	Apr -16	Okt -16	Okt -17	Maj -18	Nov -18	Maj -19	Nov -19	Apr -20	Dec -20	Trend
Zadovoljstvo	Vlada	18.10%	17.30%	17.80%	20.20%	32.40%	30.00%	31.30%	17.70%	14.40%	60.70%	21.30%	
	Premijer	23.60%	14.60%	18.30%	19.70%	42.30%	33.20%	35.10%	36.50%	20.70%	65.40%	23.00%	
Zadovoljstvo zakonodavnom vlašću	Parlament	19.30%	19.90%	17.30%	18.90%	31.70%	32.90%	36.10%	19.60%	18.60%	33.40%	22.60%	
	Predsednik Skupštine	20.10%	19.80%	24.30%	24.90%	36.00%	31.50%	36.30%	23.60%	20.50%	72.40%	46.70%	
Zadovoljstvo predsednikom	Predsednik	30.20%	30.40%	45.70%	25.50%	37.60%	39.10%	38.40%	20.40%	21.20%	18.70%	33.90%	
Zadovoljstvo pravosuđ	Sud	17.20%	13.90%	18.40%	22.10%	36.90%	31.20%	37.80%	18.70%	13.60%	24.80%	23.00%	
	Tužilaštvo	17.10%	12.80%	16.90%	16.30%	33.10%	29.90%	35.30%	16.40%	14.20%	22.30%	23.00%	

Politički smer Kosova

Takođe dolazi do smanjenja nivoa nezadovoljstva političkim smerom Kosova. Više od polovine ispitanika (59,4%) je ili nezadovoljno ili vrlo nezadovoljno političkim smerom Kosova. Ovaj nivo nezadovoljstva niži je za 10,2 procentna poena u odnosu na april 2020. godine (69,6%). Nivo zadovoljstva političkim smerom Kosova je na 13,4%, što je porast od 2,7 procentnih poena od aprila 2020. godine i 3,2 procentna poena od novembra 2019. godine. Ukupno 27,2% ispitanika izjavilo je da ima neutralan stav o ovom pitanju, što je povećanje u odnosu na april 2020. godine za 7,5 procentnih poena (19,7%).

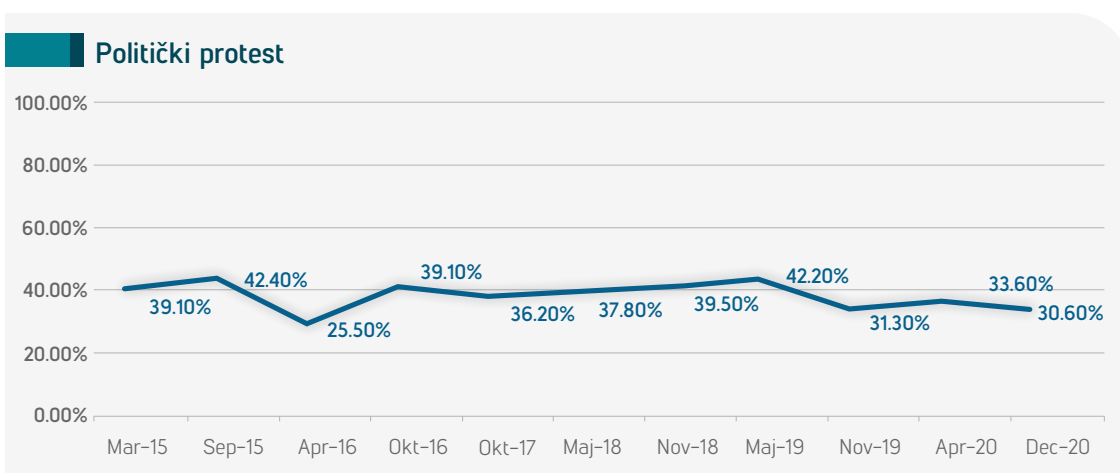
Podaci razvrstani po polu pokazuju da su žene (60,5%) više nezadovoljne od muškaraca (57,2%) političkim smerom Kosova. Istovremeno, procenat muškaraca koji su zadovoljni političkim smerom Kosova je nešto veći od procenta žena; dok je 14,9% muškaraca zadovoljno ili veoma zadovoljno političkim smerom Kosova, samo 11,3% žena je izjavilo da je zadovoljno ili veoma zadovoljno političkim pravcem Kosova. Etnički razvrstani podaci pokazuju da je najviši nivo nezadovoljstva među kosovskim Albancima (59,8%), zatim pripadnicima ostalih kosovskih zajednica (48%) i kosovskim Srbima (41,5%). Procenat neutralnih ispitanika je najveći među kosovskim Srbima (49%), slede pripadnici ostalih kosovskih zajednica (26,5%) i kosovski Albanci (25,9%). Ukupno 13,3% kosovskih Albanaca je zadovoljno ili veoma zadovoljno političkim smerom Kosova, dok samo 8,6% kosovskih Srba pokazuje isti nivo zadovoljstva. Ukupno 25,5% članova ostalih kosovskih zajednica izrazilo je zadovoljstvo u ovom pogledu.

Slika 1. Zadovoljstvo ispitanika političkim smerom Kosova

Ukupno 30,6% ispitanika spremno je da se pridruži političkom protestu, što predstavlja blagi pad u odnosu na april 2020. godine (33,6%) i od novembra 2019. godine (31,3%) i značajniji pad u odnosu na maj 2019. godine (42,2%). Podaci koji su etnički razvrstani pokazuju da su kosovski Albanci voljni da protestuju više od kosovskih Srba i pripadnika drugih kosovskih zajednica. Konkretno, 31,3% kosovskih Albanaca spremno je da protestuje za razliku od 19,5% kosovskih Srba i 26,5% pripadnika drugih kosovskih zajednica. U poređenju sa aprilom 2020. godine, spremnost za protest iz političkih razloga niža je za kosovske Albance (34,7%), ali veća kod kosovskih Srba (17,6%) i pripadnika drugih kosovskih zajednica (24,5%).

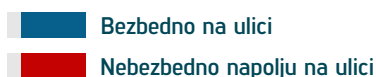
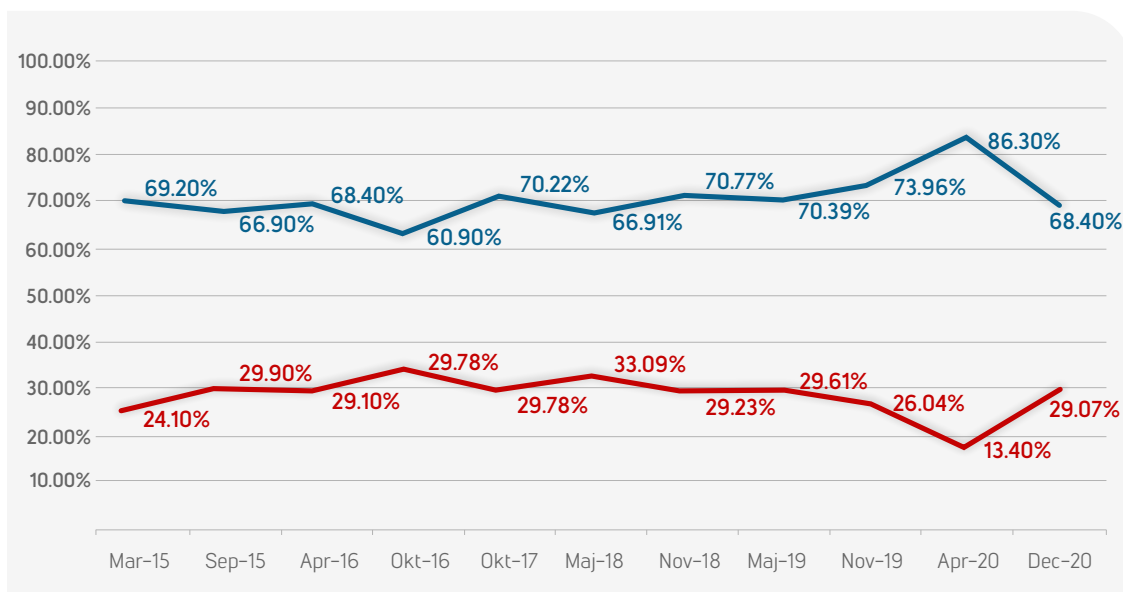

Slika 2. Procenat ispitanika koji bi se pridružili političkim protestima

Lična bezbednost

Da bi se izmerila percepcija javne bezbednosti, ispitanici su upitani da li se osećaju sigurno ili nesigurno dok su na ulici, u smislu potencijalnog nasilja i kriminala. Nalazi ukazuju na pad nivoa bezbednosti za 17,9 procentnih poena u odnosu na april 2020. godine kada je zabeležen najviši nivo bezbednosti sa 86,3% ispitanika koji se osećaju bezbedno na ulicama Kosova. Sa nivoom osećaja bezbednosti od 68,4%, to je najniži nivo zabeležen u poslednje dve godine.

Podaci razvrstani po polu ne pokazuju razliku u percepciji bezbednosti između muškaraca i žena. Ukupno 68,3% muškaraca i 68,5% žena izjavilo je da se osećaju bezbedno kad su na ulici. Ovo predstavlja značajno smanjenje osećaja bezbednosti i za žene i za muškarce u poređenju sa aprilom 2020. godine, kada se 85,4% muškaraca i 87,2% žena osećalo bezbedno kada su bili na ulici. Podaci koji su etnički razvrstani pokazuju veće razlike gde se 68,9% kosovskih Albanaca i 66% pripadnika drugih kosovskih zajednica osećaju bezbedno kada su na ulici, za razliku od 47% kosovskih Srba. Uprkos nižim nivoima bezbednosti koje su prijavili kosovski Srbi, podaci pokazuju postojano povećanje njihovog osećaja bezbednosti od maja 2018. godine (4,8%), novembra 2018. godine (10,4%), maja 2019. godine (16,2%), novembra 2019. godine (27,1%) i Aprila 2020. godine (46,2%). Suprotno tome, zabeležena je smanjena percepcija bezbednosti kako među kosovskim Albancima, tako i među pripadnicima drugih kosovskih zajednica.

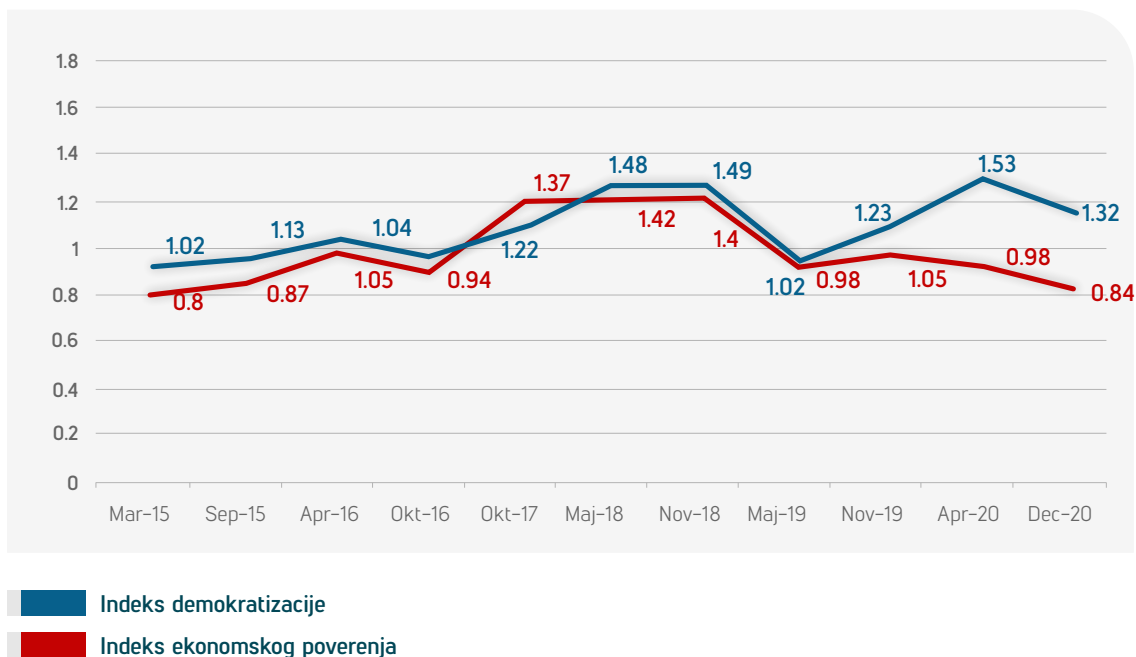

Slika 3. Percepcija bezbednosti među ispitanicima

Indeksi demokratizacije i ekonomskog poverenja

U skladu sa ostalim opadajućim trendovima, istraživanje javnog mnjenja u decembru 2020. godine zabeležilo je pad Indeksa demokratije (DI) i Indeksa ekonomskog poverenja (ECI). Tačnije, trenutni DI iznosi 1,32, što je za 0,21 poena niže nego u aprilu 2020. godine (1,53), što je bio najviši nivo zabeležen u Pulsu javnosti. Ova cifra sugeriše da manje od polovine ljudi na Kosovu ima pozitivan pogled na demokratske procese na Kosovu.

Sličan pad može se primetiti i u ECI, koji je pao sa 0,98 u aprilu 2020. na 0,84, što sugeriše da više od dve trećine ljudi nema pozitivno viđenje ekonomskih trendova na Kosovu. Trenutni ECI je najniži registrovan od marta 2015. godine (0,8).

Slika 4. Indeksi demokratizacije i ekonomskog poverenja

I DI i ECI sastoje se od određenog broja komponenata koje se koriste za generisanje odgovarajućih indeksa. DI se sastoji od devet komponenata prikazanih u tabeli 2. Na pitanja koja spadaju u opseg ovog indeksa može se odgovoriti sa „Da, u potpunosti“, „Da, uglavnom“, „Ne naročito“ ili „Uopšte ne“. Tabela 2 prikazuje procenat ispitanika koji su odgovorili sa „Da, uglavnom“ ili „Da, u potpunosti“ na devet pitanja. Da bi se utvrdilo koji pokazatelji su uticali na smanjenje DI, podaci istraživanja javnog mnjenja iz decembra 2020. upoređeni su sa podacima generisanim u prethodnim istraživanjima. Nalazi otkrivaju da su sve komponente DI navedene u Tabeli 2 zabeležile pad od aprila 2020. godine.

Ukupno 45,9% ispitanika veruje da su izbori na Kosovu demokratski i da poštuju međunarodne standarde, u poređenju sa 66,3% u aprilu 2020, 62,7% u novembru 2019. i 35,6% u maju 2019. Gotovo polovina ljudi (45,6%) smatra da Skupština nadgleda rad izvršne vlasti, u poređenju sa 58% u aprilu 2020. i 38,6% u novembru 2019. Sudska komponenta zabeležila je blagi pad sa 39,7% u aprilu 2020. na 36,7%. Ukupno 57,9% ispitanika smatra da mediji uživaju slobodu izražavanja, što čini ovo najpozitivnije ocenjenom komponentom DI, ali niže nego u aprilu 2020, kada je ta brojka iznosila 69,1%. Smanjenje za 4,7 procentnih poena (45,8%) u odnosu na april 2020. primećeno je u percepciji o ulozi organizacija civilnog društva kao istinitih posmatrača (monitora) izvršne vlasti.

Smanjenje je zabeleženo i u percepciji da li lokalne i centralne institucije rade prema prioritetima naroda Kosova, sa 41,5% i 30,6%, u poređenju sa aprilom 2020. godine kada su ove brojke iznosile 56,7% odnosno 54,9%. Sličan pad primećuju i odgovori na pitanje da li su Ustav i važeći zakoni demokratski i da li su u skladu sa standardima ljudskih prava, sa samo 42,8% pozitivnih odgovora. To predstavlja smanjenje od 21,2 procentna poena u odnosu na april 2020. Konačno,

pad od 6,3 procentnih poena u odnosu na april 2020. primećen je u odgovorima na pitanje da li su demokratski procesi na Kosovu uspostavljeni i da li idu u dobrom smeru. Istraživanje javnog mnjenja u decembru 2020. zabeležilo je 36,2% pozitivnih odgovora na ova pitanja u poređenju sa 42,5% u aprilu 2020. Međutim, ovo je povećanje u odnosu na novembar 2019. (33%). Podaci koji su etnički razvrstani pokazuju da su sve tri grupe, kosovski Albanci, kosovski Srbi i pripadnici drugih kosovskih zajednica, negativno odgovarale na gornja pitanja sa „nimalo“ i „ne toliko“. Izuzetak su ispitanici kosovski Albanci, od kojih većina (57,7%) veruje da mediji uživaju slobodu izražavanja. Na druga pitanja, slično kosovskim Srbima i pripadnicima drugih kosovskih zajednica, većina kosovskih Albanaca odgovorila je sa „nimalo“ i „ne toliko“.

Tabela 2. Analiza trenda za komponente DI

Da uglavnom i da potpuno	Mar -15	Sep -15	Apr -16	Okt -16	Okt -17	Maj -18	Nov -18	Maj -19	Nov -19	Apr -20	Dec -20	Trend
Da li su izbori na Kosovu demokratski i u skladu sa međunarodnim standardima?	26.20%	23.00%	30.30%	28.00%	44.60%	50.90%	53.70%	35.60%	62.73%	66.30%	45.87%	
Da li parlament prati učinak vlade	21.20%	21.80%	26.60%	30.80%	36.10%	46.70%	48.30%	38.10%	38.61%	58.00%	45.56%	
Da li je pravosudni sistem na Kosovu nezavisan u svojim odlukama?	13.60%	17.60%	21.00%	21.60%	31.20%	43.60%	46.00%	21.50%	31.48%	39.70%	36.66%	
Da li mediji na Kosovu uživaju slobodu izražavanja?	35.50%	46.50%	47.30%	42.30%	52.50%	52.80%	59.10%	45.60%	46.66%	69.10%	57.94%	
Da li civilno društvo na Kosovu služi kao istiniti monitor demokratskog razvoja na Kosovu?	19.50%	23.10%	32.10%	30.10%	34.30%	48.30%	57.50%	32.60%	34.79%	50.70%	45.77%	
Da li vaša lokalna (opštinska) vlada radi u skladu sa prioritetima građana Kosova?	23.30%	27.20%	28.90%	30.40%	34.00%	50.20%	49.20%	29.80%	29.62%	56.70%	41.53%	
Da li Vlada Kosova radi u skladu sa prioritetima građana Kosova?	11.80%	15.50%	18.90%	17.90%	24.70%	39.90%	37.50%	18.10%	24.23%	54.90%	30.61%	
Da li su Ustav Kosova kao i važeći zakoni demokratski i poštuju li ljudska prava?	23.50%	19.80%	31.70%	31.80%	41.40%	53.40%	60.50%	33.40%	40.30%	64.00%	42.82%	
Bez obzira na dnevnu politiku i sa nadom za budućnost, da li se slažete da su demokratski procesi na Kosovu uspostavljeni i da idu u dobrom smeru	17.30%	15.40%	23.10%	23.80%	29.70%	46.90%	57.20%	22.40%	33.01%	42.50%	36.22%	

Da bi se utvrdilo koji pokazatelji su uticali na pad ECI, trenutni pozitivni odgovori komponenta ECI upoređeni su sa onima prikupljenim u prethodnim anketama, kao što je prikazano u tabeli 3. Na pitanja koja se odnose na ECI moglo bi se odgovoriti sa „povoljno“, „nepovoljno“ i „neutralno“. Samo 11,5% ispitanika ima povoljna očekivanja u vezi sa ukupnim prihodom porodice u roku od šest meseci, što je za 2,7 procentnih poena manje od aprila 2020. godine (14,2%) i za 2,2 procentna poena manje od novembra 2019. godine (13,7%). Samo 7,2% ispitanika smatra da su uslovi za poslovanje na Kosovu povoljni – pad sa 8,2% u aprilu 2020. godine i 9,1% u novembru 2019. godine, ali veći od maja 2019. godine (5,5%). Slično tome, samo 5,6% ispitanika smatra trenutne uslove zapošljavanja povoljnim, što je smanjenje sa 6,6% u aprilu 2020. i sa 7,4% u novembru 2019. i u maju 2019. (5,8%). Najzad, 8,3% svih ispitanika gleda na buduće uslove zapošljavanja – šest meseci od ispitivanja javnog mnjenja iz decembra 2020. – povoljno, što je smanjenje za 3,3 procentna poena u odnosu na april 2020 (11,65%). Ukratko, komponente ECI sugerišu da preko dve trećine stanovnika Kosova ima prilično pesimističan pogled na ekonomiju.

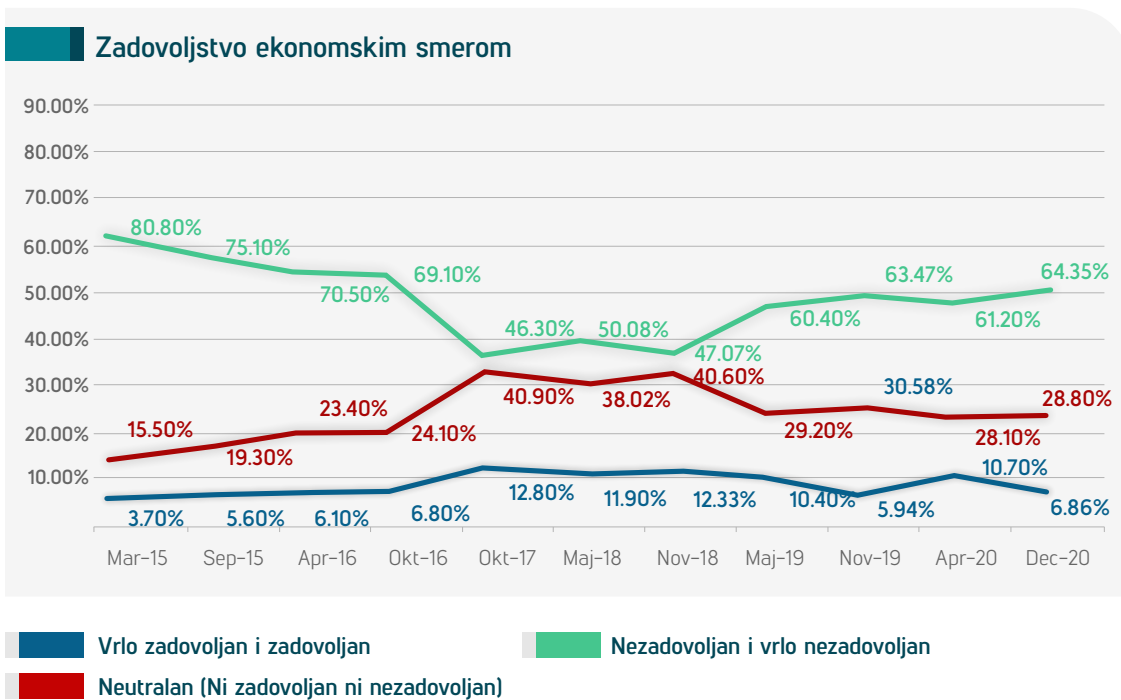
Tabela 3. Analiza trenda za komponente ECI

Povoljno	Mar -15	Sep -15	Apr -16	Okt -16	Okt -17	Maj -18	Nov -18	Maj -19	Nov -19	Apr -20	Dec -20	Trend
sa ukupnim prihodima vaše porodice za šest meseci?	15.10%	15.90%	23.40%	18.00%	22.40%	19.90%	18.80%	11.60%	13.70%	14.20%	11.50%	
Kakva ja vaša ocena trenutnih uslova poslovanja?	8.10%	8.30%	14.40%	13.10%	17.90%	18.50%	16.70%	5.50%	9.10%	8.20%	7.20%	
Kakva ja vaša ocena trenutnog stanja sa zaposlenjem?	5.00%	6.80%	10.30%	7.70%	17.10%	15.40%	15.90%	5.80%	7.40%	6.60%	5.60%	
pogledu uslova za zaposlenje za narednih šest meseci?	6.00%	8.00%	14.00%	10.70%	18.70%	17.80%	23.30%	4.60%	12.00%	11.60%	8.30%	

Ekonomski smer

Pad zadovoljstva ekonomskim smerom Kosova primećuje se u poređenju sa aprilom 2020. godine (10,7%), s tim da je samo 6,9% zadovoljno ekonomskim smerom Kosova. Dok je 64,3% ispitanika veoma nezadovoljno ili nezadovoljno ekonomskim smerom Kosova, 28,8% nije ni zadovoljno ni nezadovoljno. Podaci razvrstani po polu pokazuju da je zadovoljstvo ekonomskim smerom Kosova kod žena i muškaraca približno isto: 6,2% žena je zadovoljnih ili veoma zadovoljnih, a 7,3% muškaraca je zadovoljnih ili veoma zadovoljnih ekonomskim smerom Kosova. Isto tako, 64,8% muškaraca je nezadovoljno ili veoma nezadovoljno, dok se 61,4% žena oseća isto. Podaci koji su etnički razvrstani sugerišu da su kosovski Srbi manje nezadovoljni (50,9%) od kosovskih Albanaca (62,9%) i članova drugih kosovskih zajednica (66%). U isto vreme,

članovi iz drugih kosovskih zajednica izgledaju potpuno nezadovoljni ekonomskim smerom Kosova, sa nivoom zadovoljstva od 0,5% (7,8% u aprilu 2020). Samo 1,9% kosovskih Srba prijavilo je zadovoljstvo ekonomskim pravcem Kosova, u poređenju sa 7,3% kosovskih Albanaca.

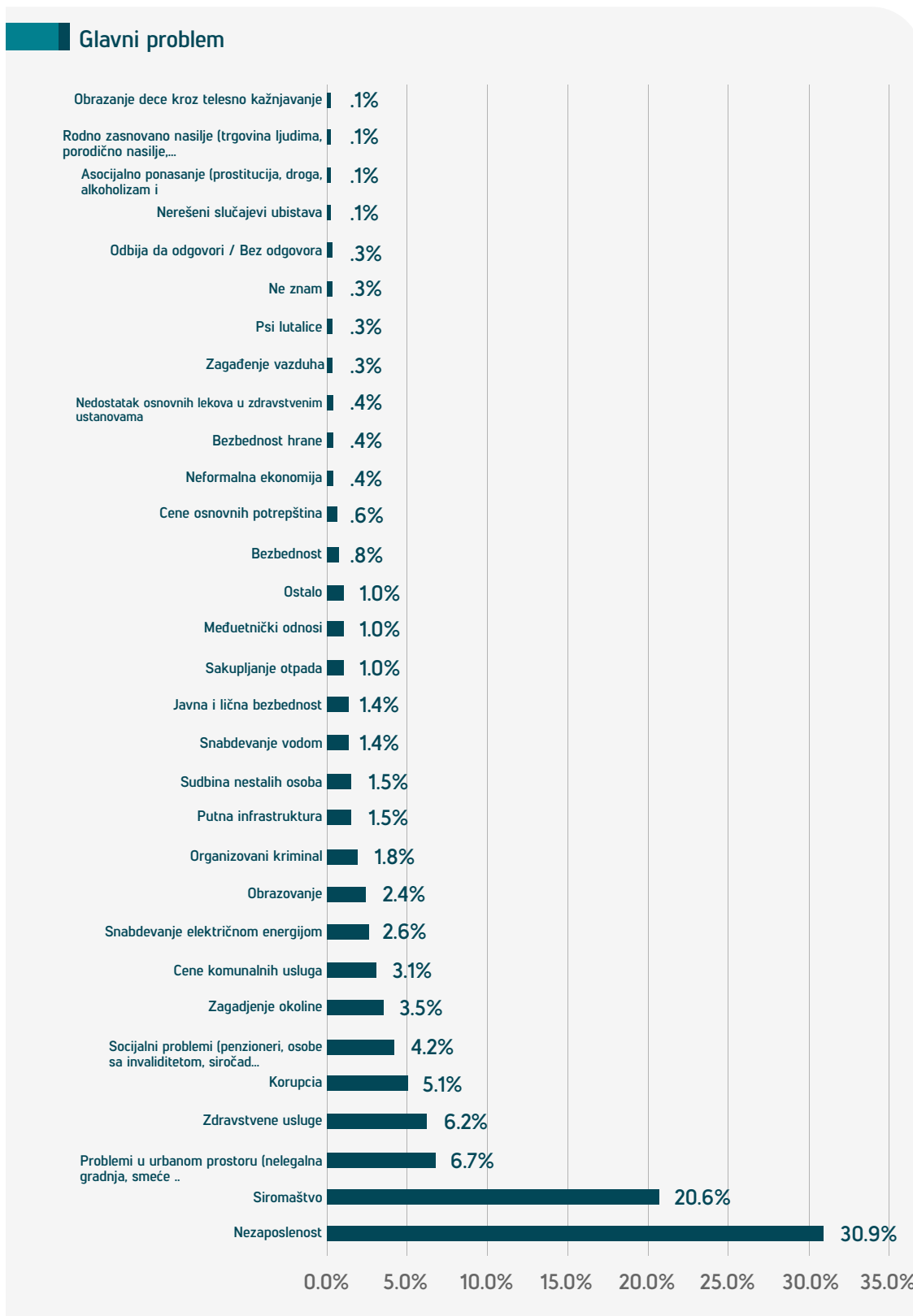
Slika 5. Zadovoljstvo ekonomskim smerom Kosova

Glavni problemi sa kojima se Kosovo trenutno suočava

Veliki procenat ispitanika nastavlja da identifikuje nezaposlenost i siromaštvo kao dva glavna problema sa kojima se Kosovo trenutno suočava. To je u suprotnosti sa prethodnim anketama, kada je jedan od glavnih problema bila korupcija. Poslednja anketa pokazuje da korupcija klizi na peto mesto glavnih problema. Najveći problem za 30,9% ispitanika je nezaposlenost, zatim siromaštvo (20,6%) i problemi urbanog prostora (6,7%). U aprilu 2020. nezaposlenost (37,2%), korupcija (23,5%) i siromaštvo (15,3%) bili su tri glavna problema sa kojima se suočava Kosovo. Kao što se vidi iz ovih trendova, postoji porast procenta ispitanika koji siromaštvo vide kao glavni problem, ali smanjenje broja onih koji nezaposlenost i korupciju vide kao glavne probleme. Nije iznenađujuće da su u periodu pandemije COVID-19 zdravstvene usluge četvrti glavni problem (6,2%). Ostali nalazi pokazuju da se socijalni problemi (4,2%), zagađenje životne sredine (3,5%) i cene komunalnih usluga (3,1%) smatraju glavnim problemima na Kosovu. Ukupno 2,4% ispitanika smatra da je obrazovanje najhitnije pitanje na Kosovu.

Iako istraživanje javnog mnjenja u decembru 2020. godine ne beleži nikakve rodne razlike između mišljenja žena i muškaraca o tri glavna problema, podaci razvrstani prema polu pokazuju da su žene više zabrinute zbog siromaštva (23,1%) nego muškarci (18,2%). Međutim, muškarci (32%) su više zabrinuti od žena (28,8%) oko nezaposlenosti. Na kraju, žene (6,9%) su nešto više zabrinute zbog urbanih problema od muškaraca (6,4%).

Podaci koji su etnički razvrstani pokazuju razlike između različitih etničkih zajednica u rangiranju glavnih problema. Tako su za kosovske Albance tri najvažnija pitanja nezaposlenost (30,2%), siromaštvo (21,1%) i zdravstvene usluge (6,5%). Kosovski Srbi smatraju nezaposlenost (18,1%), međunacionalne odnose (18,1%) i javnu i ličnu bezbednost (10,5%) najhitnijim pitanjima na Kosovu, dok pripadnici ostalih kosovskih zajednica nezaposlenost (48%) vide urbane probleme (12,5%) i siromaštvo (11%) kao glavne probleme na Kosovu. Iako neznatan broj kosovskih Srba (1,9%) smatra da je korupcija glavni problem na Kosovu, 7,5% članova ostalih kosovskih zajednica i 5% kosovskih Albanaca smatra da je tako.

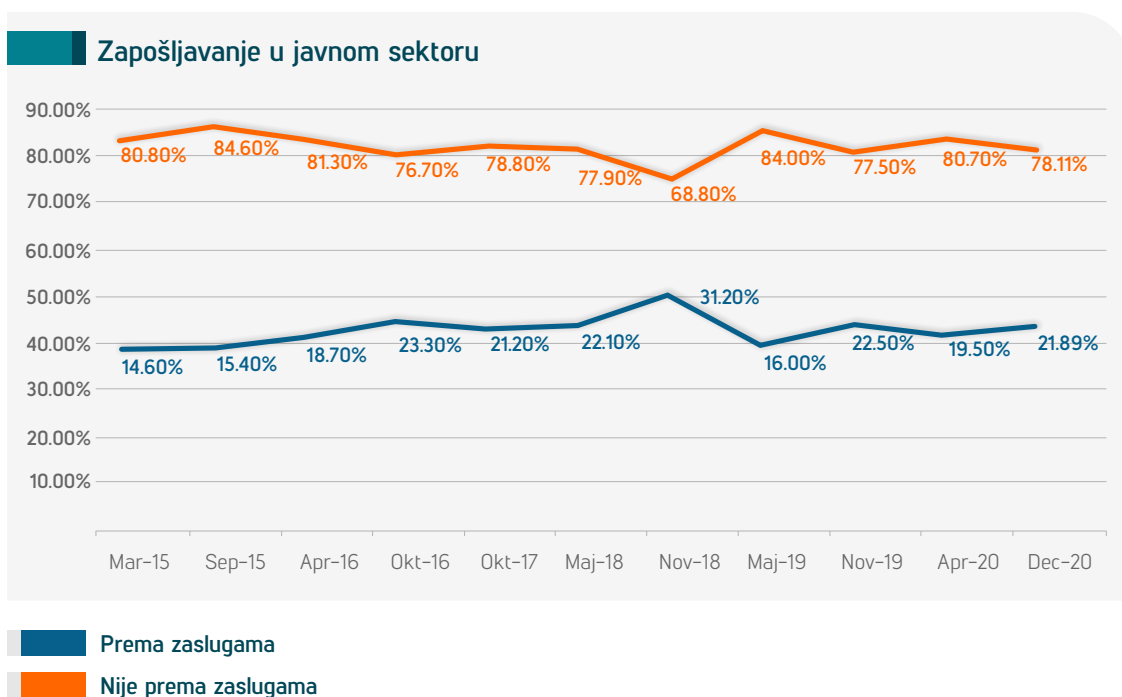
Slika 6. Percepcije u vezi sa glavnim problemima sa kojima se Kosovo suočava

Zapošljavanje prema zaslugama u javnom i privatnom sektoru

Istraživanje javnog mnjenja iz decembra 2020. pokazuje da 21,9% ispitanika smatra da se zapošljavanje u javnom sektoru zasniva na zaslugama, dok 78,1% smatra da zapošljavanje u javnom sektoru nije zasnovano na zaslugama. Nalazi pokazuju minimalnu razliku u odnosu na anketu iz aprila 2020. godine gde je 19,5% ispitanika smatralo da je zapošljavanje zasnovano na zaslugama, a 80,7% da nije zasnovano na zaslugama. Ispitanici smatraju sledeće glavne faktore za zapošljavanje u javnom sektoru: odanost stranci (23,3%), porodične veze (23,2%), primanje mita (20,3%), obrazovanje (11,2%), prijatelji (8,9%) i manji obim stručnog obrazovanja (6,6%), profesionalno iskustvo (4,1%) i izgled (2,1%). Ukupno 21,9% ispitanika smatra da su obrazovanje, stručno osposobljavanje i profesionalno iskustvo važni faktori za zapošljavanje u javnom sektoru.

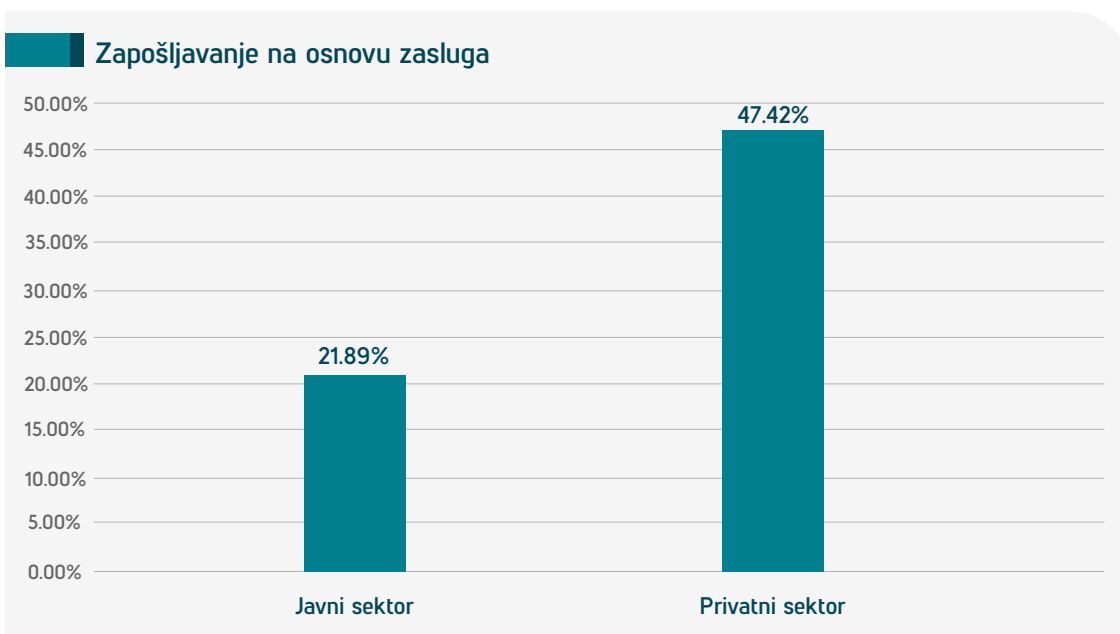
Podaci razvrstani po polu pokazuju da ukupno 48,9% muškaraca veruje da se zapošljavanje u javnom sektoru zasniva na zaslugama, za razliku od 42,4% žena koje misle isto. I muškarcima (24,9%) i ženama (29,9%) porodične veze su najkorisniji način za zapošljavanje u javnom sektoru. Međutim, etnički razvrstani podaci pokazuju razlike u percepcijama različitih zajednica sa manje poverenja među kosovskim Albancima i kosovskim Srbima i više poverenja među pripadnicima drugih kosovskih zajednica. Na primer, dok je samo 20,5% kosovskih Albanaca i 27,6% kosovskih Srba izjavilo da su profesionalno iskustvo, stručno osposobljavanje i obrazovanje važni faktori za dobijanje zaposlenja, poverenje u zaposlenje na osnovu zasluga u javnom sektoru je veće među pripadnicima ostalih kosovskih zemalja zajednice, od kojih 44% veruje da je to ovde slučaj.

Slika 7. Percepcije uloge meritokratije u nalaženju zaposlenja u javnom sektoru

Suprotno percepciji o zapošljavanju u javnom sektoru, 47,7% ispitanika smatra da su profesionalno iskustvo, obrazovanje i stručna obuka važni za zapošljavanje u privatnom sektoru. Ukupno 52,6% ispitanika veruje da zaposlenost u privatnom sektoru nije zasnovana na zaslugama. Ispitanici su identifikovali sledeće ne-merne faktore u zapošljavanju u privatnom sektoru: porodične veze (28,3%), prijatelji (11,5%), mito (6,7%), izgled (3,2%), odanost stranci (2,3%) i u manjoj meri pol (0,3%).

Podaci razvrstani po polu pokazuju da su muškarci sigurniji u zapošljavanje zasnovano na zaslugama u privatnom sektoru nego žene. Na primer, 48,9% muškaraca i 42,4% žena veruje da je meritokratija važan faktor u zapošljavanju u privatnom sektoru. Etnički razvrstani podaci takođe pokazuju razlike u percepciji meritokratije u privatnom sektoru. Na primer, 45,7% kosovskih Albanaca, 58,1% kosovskih Srba i 53,5% pripadnika drugih zajednica veruje da su faktori zasnovani na zaslugama, kao što su profesionalno iskustvo, obrazovanje i stručna obuka, ključni za pronalaženje posla u privatnom sektoru na Kosovu.

Slika 8. Percepcije uloge meritokratije u nalaženju zaposlenja u javnom u odnosu na privatni sektor

Korupcija velikih razmera

U proseku, 28% ispitanika tvrdi da opažaju korupciju velikih razmera koja je prisutna u javnim i međunarodnim institucijama na Kosovu. Ova vrednost predstavlja porast od 7,3 procentnih

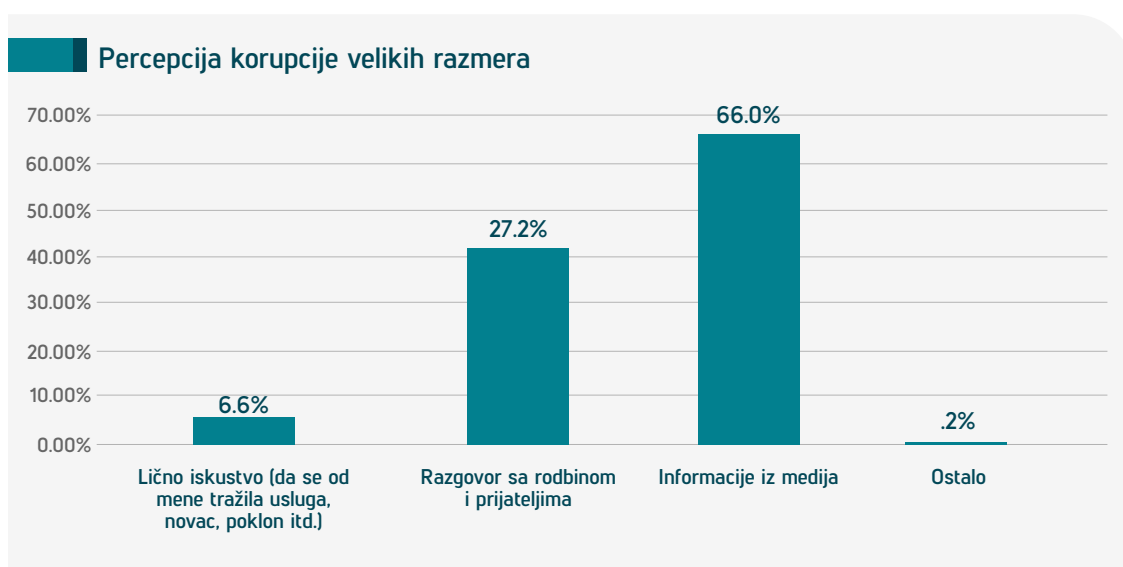
poena u odnosu na istraživanje javnog mnjenja iz aprila 2020. godine (20,7%). Međutim, niža je od novembra 2019. godine (34,4%) i od maja 2019. godine (30,1%). Percepcija korupcije velikih razmera u aprilu 2020. imala je najnižu vrednost koju je Puls javnosti ikada zabeležio.

Percepcije korupcije velikih razmera varirale su od najnižih 15,2%, koliko se tvrdi da je ona rasprostranjena u kosovskoj policiji, do visokih 39,2%, gde se kaže da je to rasprostranjeno u kosovskoj carini. Najveće promene u percepciji primećene su u sledećim institucijama: međunarodne organizacije (23,8% u poređenju sa 5,5% u aprilu 2020), zdravstveni sistem (25% u poređenju sa 11% u aprilu 2020), kosovska poreska uprava (30,2% u poređenju sa 18,9%) u aprilu 2020., opštine (24,7% u poređenju sa 13,3% u aprilu 2020). Carina (39,2%), Kosovska agencija za privatizaciju (39%) i Kosovska pošta i telekom (33,2%) su tri institucije sa najvišim nivoom percepcije korupcije velikih razmera. Institucije sa najmanjom percepcijom korupcije velikih razmera su Kosovska policija (15,3%), sektor obrazovanja (19,5%) i međunarodne organizacije (23,8%).

Tabela 4. Percepcije prisutnosti korupcije velikih razmera u javnim i međunarodnim institucijama na Kosovu

	Mar -15	Sep -15	Apr -16	Okt -16	Okt -17	Maj -18	Nov -18	Maj -19	Nov -19	Apr -20	Dec -20	Trend
Zdravstvo (bolnice i porodični domovi zdravlja)	52.60%	51.50%	37.90%	49.70%	25.50%	32.50%	25.70%	25.10%	33.40%	11%	25%	
KEDS	44.70%	35.60%	31.10%	31.40%	20.50%	33.00%	31.30%	40.70%	38.90%	27.30%	28.70%	
KEK											27.50%	
Sudovi	42.90%	46.90%	42.30%	49.30%	24.90%	38.60%	29.10%	30.70%	42.00%	24.50%	31.60%	
Carine	38.70%	41.30%	32.30%	45.20%	22.70%	39.10%	31.40%	29.30%	41.40%	30.60%	39.20%	
Centralna uprava / vlada	38.50%	36.00%	36.60%	49.20%	30.70%	34.70%	28.40%	36.70%	35.30%	20.80%	29.50%	
KAP (Kosovska agencija za privatizaciju)	37.10%	38.30%	39.20%	45.70%	24.90%	34.50%	29.80%	40.70%	48.10%	36.60%	39.00%	
Opštine (lokalna samouprava)	33.80%	28.60%	30.00%	40.20%	25.50%	29.00%	26.40%	25.80%	29.80%	13.30%	24.70%	
Obrazovanje (škole, univerzitet)	29.30%	29.00%	17.50%	31.00%	16.30%	26.20%	19.90%	20.70%	26.10%	13.60%	19.50%	
PAK (Poreska uprava Kosova)	28.10%	25.00%	18.20%	32.50%	17.40%	28.90%	25.40%	35.30%	42.20%	18.90%	30.20%	
PTK	25.90%	25.20%	18.40%	29.60%	17.00%	27.80%	25.60%	44.20%	40.80%	37.90%	32.20%	
Banke	24.30%	23.30%	23.10%	24.40%	13.10%	27.30%	26.10%	33.80%	34.10%	18.90%	28.10%	
Međunarodne organizacije	24.40%	22.90%	16.00%	28.00%	10.80%	24.50%	10.70%	19.50%	23.60%	5.50%	23.80%	
Kosovska Policija (KP)	20.40%	19.00%	13.60%	21.10%	14.90%	25.70%	21.60%	17.00%	20.70%	9.80%	15.30%	

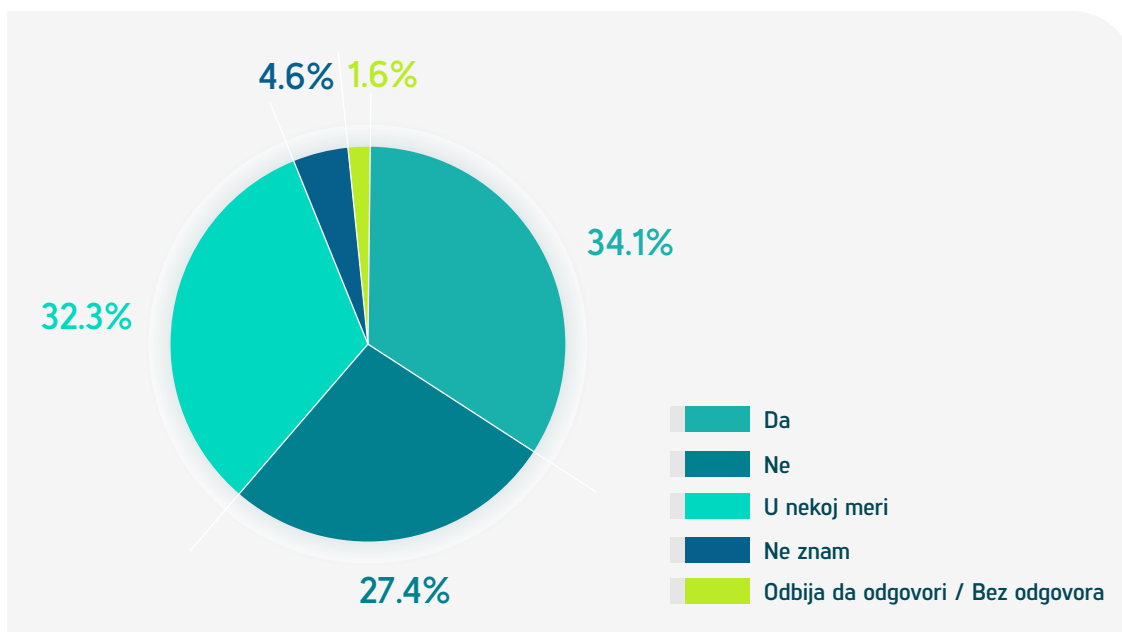
Da bismo razumeli šta oblikuje percepciju o prisustvu velike korupcije u javnim i međunarodnim institucijama na Kosovu, ispitanici su pitani o razlozima koji stoje iza njihove procene obima korupcije. Slično drugim anketama od ranije, nalazi otkrivaju da je većina ispitanika (66%) svoje mišljenje formirala putem štampanih i elektronskih medija, kao što je prikazano na slici 9. Ukupno 27,2% ispitanika izjavilo je da razgovori sa rođacima i prijateljima oblikuju osnovu njihovog mišljenja o obimu korupcije, dok je 6,6% ispitanika tvrdilo da su lična iskustva, gde je tražen novac, pokloni ili druge usluge zauzvrat za određene usluge, pa je to uticalo na njihovo mišljenje. Značajno je primetiti da se poslednja cifra smanjila za 6,5 procentnih poena u poređenju sa istraživanjem javnog mnjenja iz aprila 2020. godine (13,1%).

Slika 9. Objašnjenja ispitanika u vezi sa njihovom ocenom o obimu korupcije na Kosovu

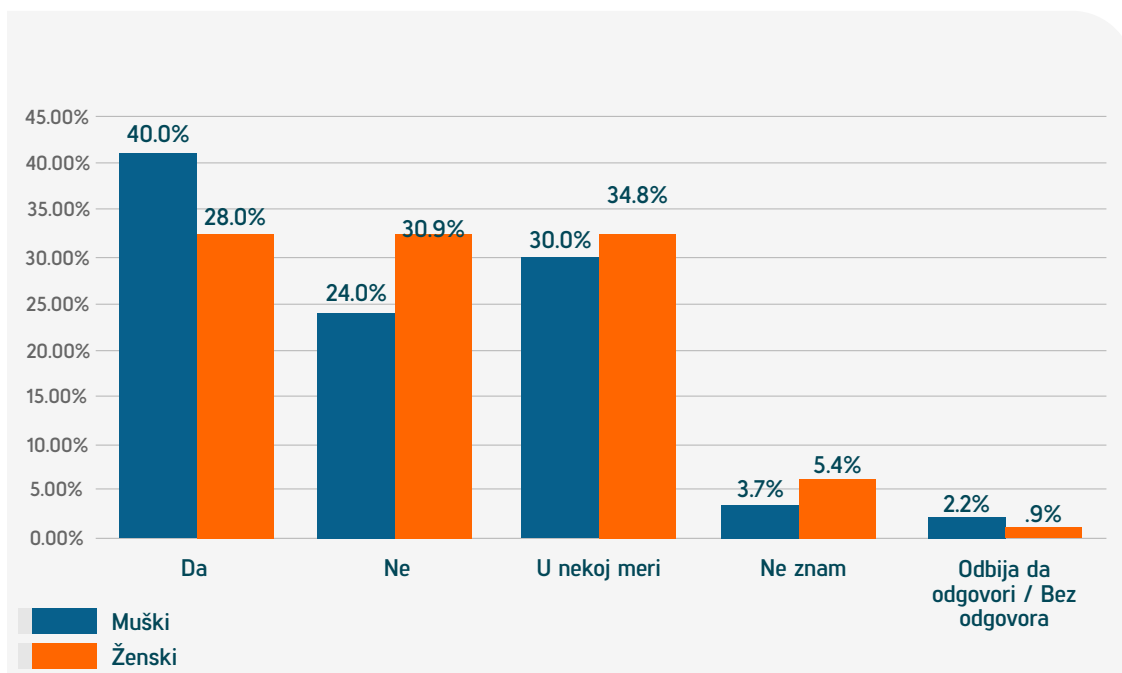
Stav prema glasanju

Ispitivanje javnog mnjenja Puls javnosti takođe se raspitivao o biračkim stavovima građana Kosova. Stavovi prema glasanju su se značajno promenili, ističući osećaj odvojenosti ljudi u odnosu na politiku na Kosovu u poređenju sa aprilom 2020. Na pitanje da li njihov glas može promeniti situaciju na Kosovu, 34,1% ispitanika izjavilo je da njihov glas može da utiče na promene, u poređenju sa 46,7% u aprilu 2020. i 35,5% u novembru 2019. Sa druge strane, 27,4% njih smatra da njihov glas ne može da promeni situaciju na Kosovu, u poređenju sa 26,8% u aprilu 2020, 29,2% u novembru 2019, 49% u maju 2019. godine, 46% u novembru 2018. i 43% u maju 2018. Ukupno 32,3% njih smatra da njihov glas može donekle da promeni situaciju, dok samo 6,2% ne zna može li njihov glas uticati na promene ili su odbili da odgovore.

Slika 10. Percepcija ispitanika o tome da li njihov glas može da promeni situaciju na Kosovu

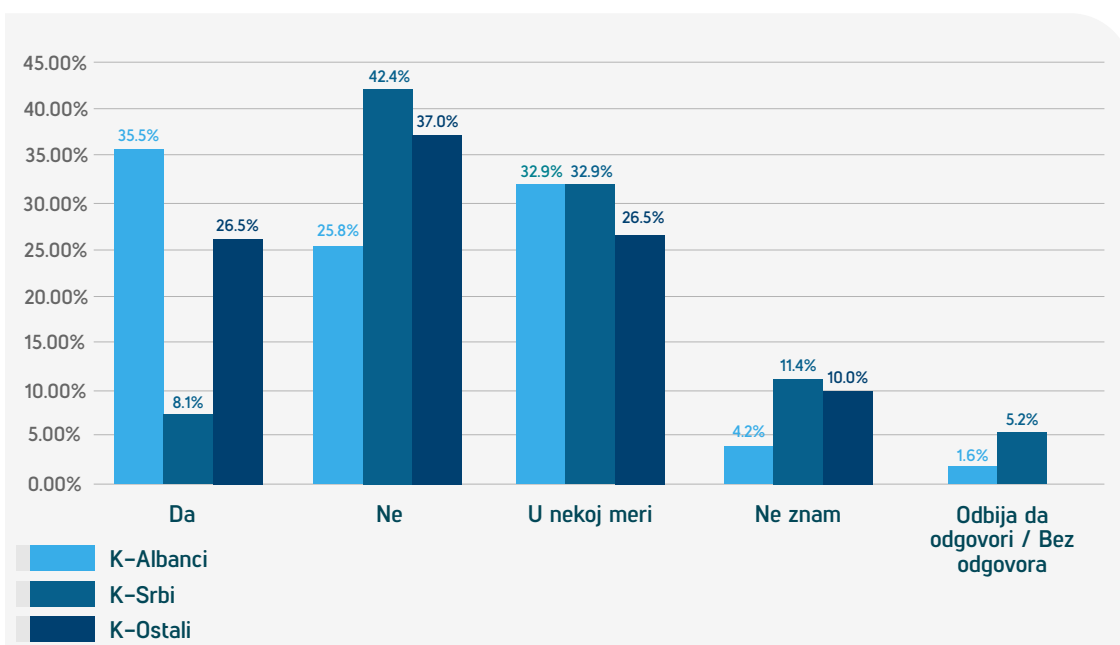
Podaci razvrstani po polu pokazuju da su žene skeptičnije od muškaraca kada je reč o uticaju njihovog glasa. Dok 40% muškaraca smatra da njihov glas može da promeni situaciju na Kosovu, samo 28% žena misli to isto.

Slika 11. Percepcija muškaraca i žena o tome da li njihov glas može da promeni situaciju na Kosovu

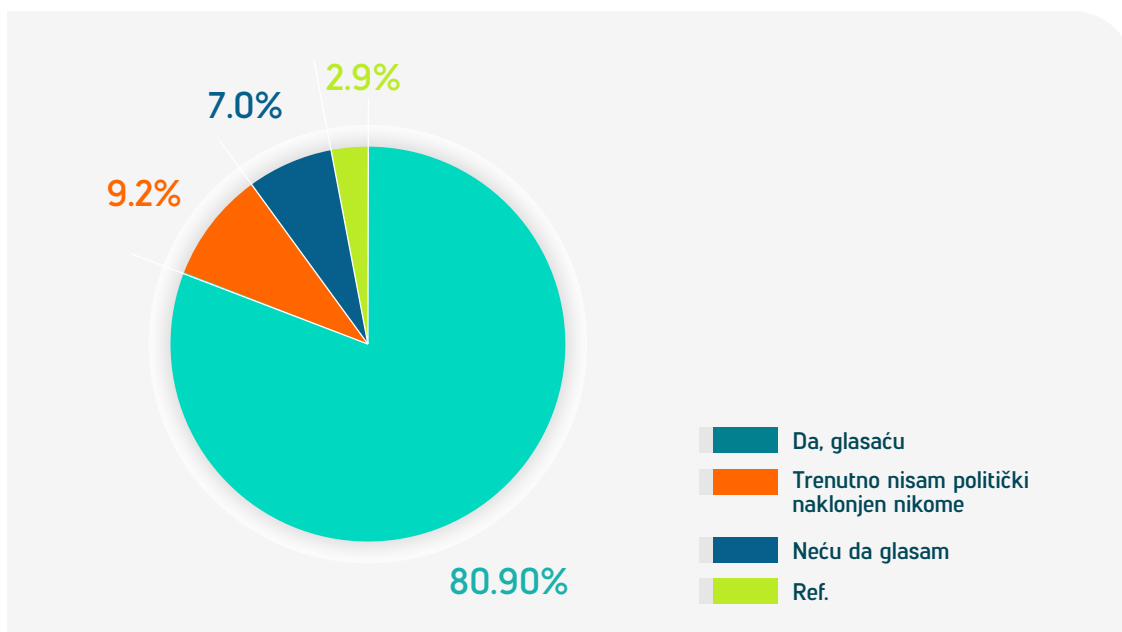
Podaci koji su etnički razvrstani pokazuju znatne razlike u poverenju prema izborima kao mehanizmu za ostvarivanje promena na Kosovu. Samo 8,1% kosovskih Srba (7,6% u aprilu 2020) smatra da njihov glas može uticati na promene na Kosovu, za razliku od 35,5% kosovskih Albanaca (48,4% u aprilu 2020) i 26,5% članova ostalih kosovskih zajednica (35% u aprilu 2020). Dok 42,4% kosovskih Srba ne veruje da njihov glas može uticati na promene, 25,8% kosovskih Albanaca i 37% pripadnika drugih kosovskih zajednica misli isto.

Trenutni procenat kosovskih Srba koji ne veruju da njihov glas može uticati na promene niži je od aprila 2020. godine (61%) i novembra 2018. godine (61,5%). Sve etničke grupe slično veruju u mogućnost da njihovi glasovi mogu donekle uticati na promene, naime 32,9% kosovskih Albanaca i kosovskih Srba i 26,5% pripadnika drugih kosovskih zajednica.

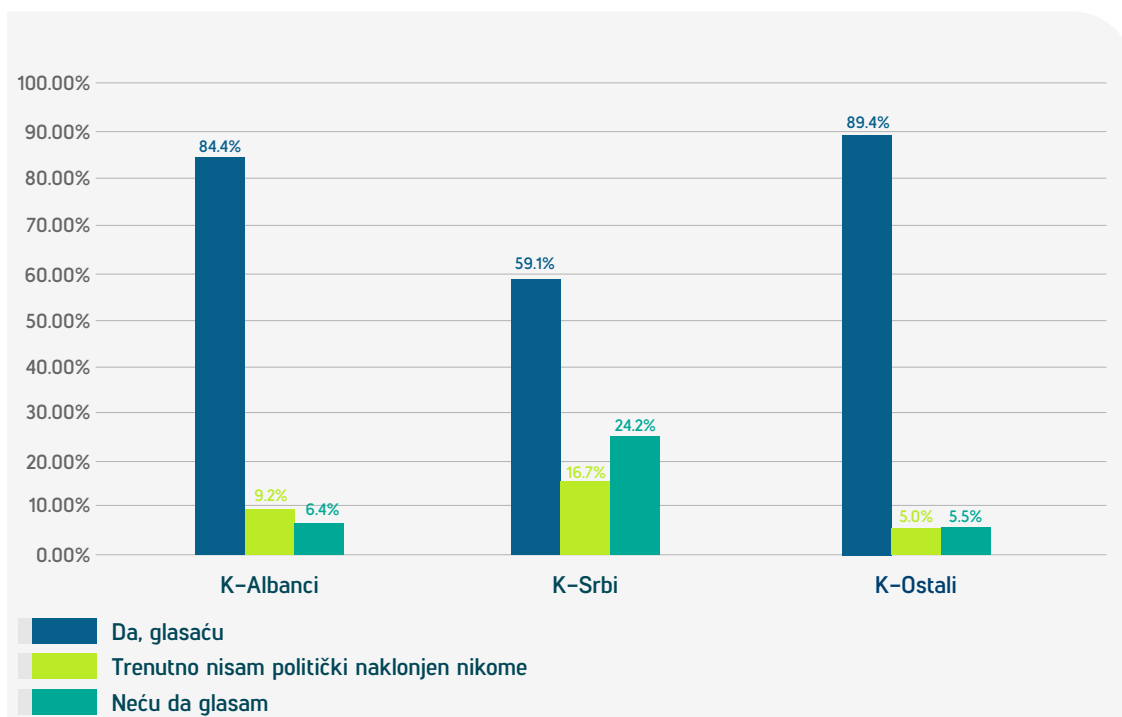
Slika 12. Percepcija različiti zajednica o tome da li njihov glas može da promeni situaciju na Kosovu

Anketa Puls javnosti takođe se raspitivala o verovatnoći da će ispitanici da glasaju i o njihovim biračkim naklonostima. Nalazi ukazuju da bi 80,9% ispitanika (u poređenju sa 70,2% u aprilu 2020. godine, 62% u novembru 2019. i 73,5% u maju 2019.) glasalo za određenu političku stranku ili koaliciju ako bi se centralni izbori održali u neposrednoj budućnosti. Mada 9,2% ispitanika nije imalo nikakvih političkih preferencija (u poređenju sa 13,9% u aprilu 2020), 7% ispitanika je reklo da ne bi glasalo (7,4% u aprilu 2020, 7,8% u novembru 2019 i 11,4% u maju 2019), a 2,9% njih nisu odgovorili na pitanje.

Slika 13. Verovatnoća da će ispitanici glasati ako bi se centralni izbori održali uskoro.

Podaci razvrstani po polovima pokazuju da ne postoji značajna razlika između muškaraca i žena u pogledu verovatnoće da glasaju ako bi uskoro trebalo da budu održani centralni izbori (93,4% muškaraca i 92,2% žena). Međutim, etnički razvrstani podaci pokazuju da bi sada glasalo manje kosovskih Srba nego u aprilu 2020. godine, u poređenju sa više kosovskih Albanaca i članova drugih kosovskih zajednica. Naime, sada bi glasalo 59,1% kosovskih Srba, u poređenju sa 68,1% u aprilu 2020; ova cifra je veća od 40,4% u novembru 2019. Ukupno 84,4% kosovskih Albanaca, u poređenju sa 69,8% u aprilu 2020. glasalo bi i 89,4% pripadnika ostalih kosovskih zajednica, u poređenju sa 71% u aprilu 2020. učine isto. Ukupno 9,2% kosovskih Albanaca, 16,7% kosovskih Srba (12,4% u aprilu 2020) i 5% pripadnika ostalih kosovskih zajednica nije imalo nikakvih političkih preferencija, dok 6,4% kosovskih Albanaca, 24,2% kosovskih Srba (13,8 % u aprilu 2020.), a 5,5% članova drugih kosovskih zajednica izjavilo je da ne bi glasalo ako bi izbori trebalo da budu uskoro održani. Vredi napomenuti da se suprotno slučaju kosovskih Albanaca i pripadnika drugih kosovskih zajednica, broj kosovskih Srba koji nemaju nikakvu političku naklonost, kao i onih koji ne bi glasali, znatno se povećao u poređenju sa istraživanjem javnog mnjenja iz aprila 2020. godine.

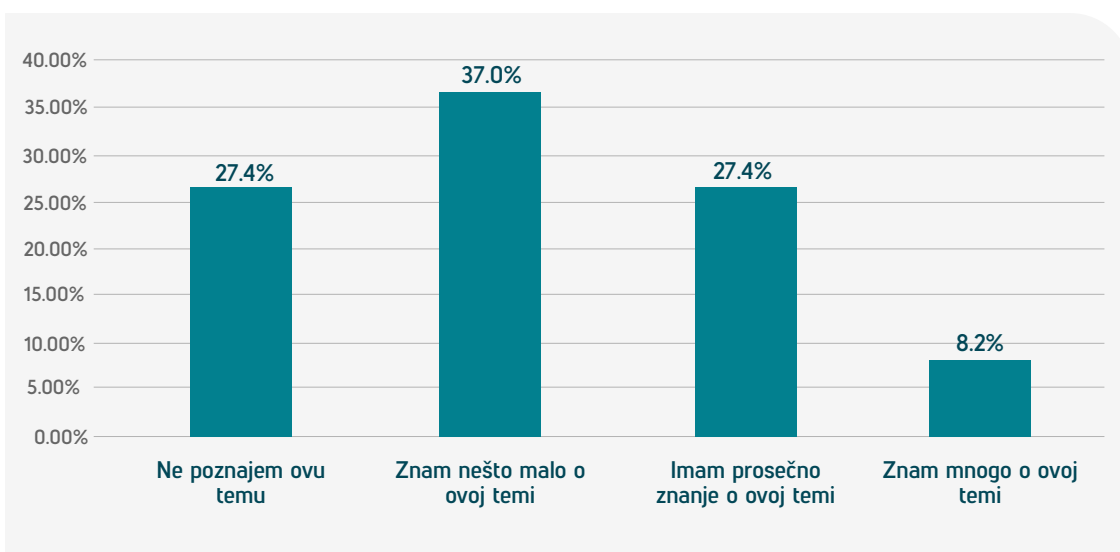

Slika 14. Verovatnoća da će ispitanici glasati i njihova glasačka naklonjenost, podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti

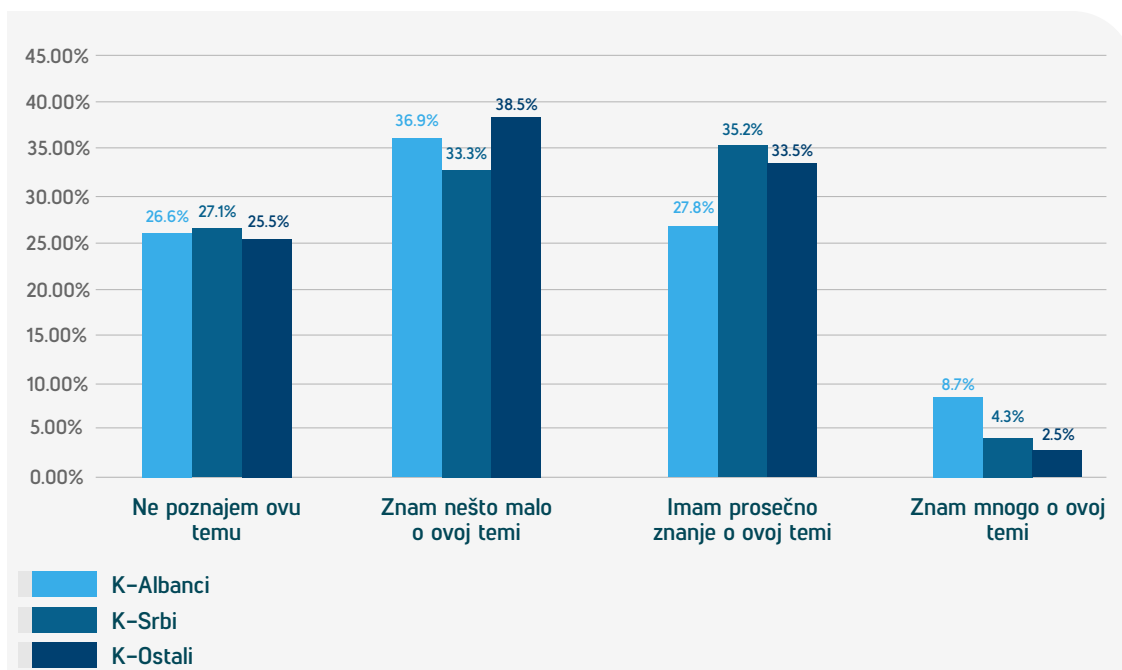
Životna sredina

Da bi odmerili svest javnosti o pravu na život u čistoj i zdravoj životnoj sredini, ispitanici su pitani o svojim znanjima o pravu na život u zdravoj i čistoj životnoj sredini. Ukupno 8,2% je reklo da zna puno o temi, 27,4% je tvrdilo da ima prosečno znanje, a 37% ispitanika reklo je da zna malo o ovoj temi. Ukupno 27,4% je reklo da nema znanja o svom pravu na život u čistoj i zdravoj životnoj sredini. Gledajući trendove, rezultati otkrivaju da se procenat ljudi koji su tvrdili da znaju mnogo o ovoj temi (8,2%) znatno smanjio, sa 19,5% u aprilu 2020. i 12,8% u novembru 2019. Takođe, broj onih koji su rekli nemaju znanje o ovoj temi povećao se sa 6,8% u aprilu 2020. na 27,4% u decembru 2020.

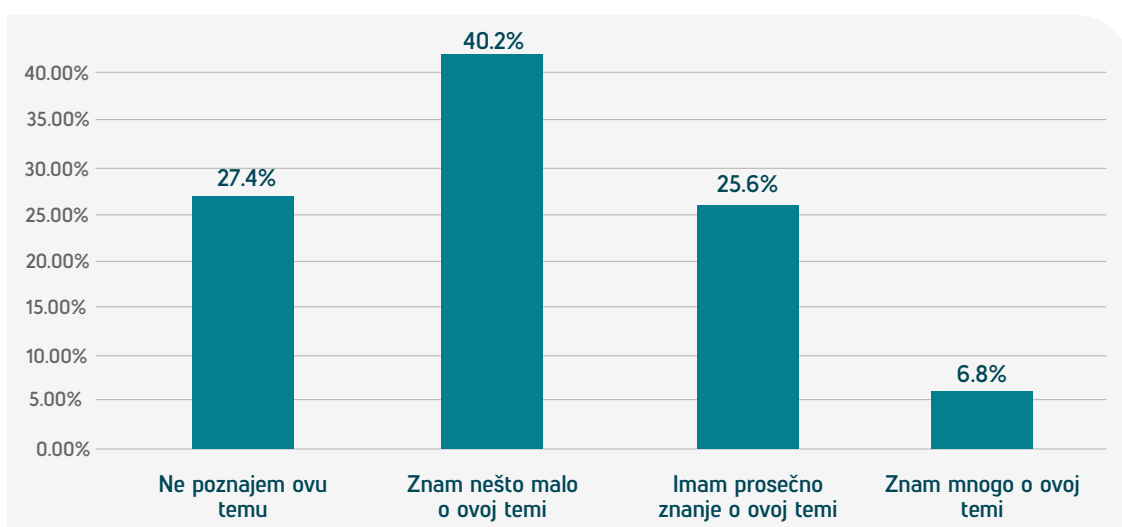
Slika 15. Svest ispitanika o pravu na život u zdravom i čistom okruženju

Podaci koji su etnički razvrstani pokazuju značajne razlike između različitih zajednica na Kosovu u pogledu njihove svesti o pravu na život u zdravom i čistom okruženju. Ukupno 27,1% kosovskih Srba, 26,6% kosovskih Albanaca i 25,5% pripadnika ostalih kosovskih zajednica izjavilo je da nemaju znanje o ovom pitanju, što je povećanje u sve tri grupe u odnosu na podatke iz aprila 2020. godine (14,5%, 19% odnosno 6%). Najveća razlika između aprila 2020. (6%) i decembra 2020. (26,6%) je povećanje broja kosovskih Albanaca koji nemaju nikakvo znanje o toj temi. Kosovski Srbi predstavljaju najveći udeo ispitanika koji su izjavili da imaju malo znanja o toj temi (27,1%) ili koji imaju prosečna znanja o pravu na život u čistoj i zdravoj životnoj sredini (35,2%). Pripadnici ostalih kosovskih zajednica čine najveći udeo ispitanika (38,5%) koji imaju malo znanja o pravu na život u čistoj i zdravoj životnoj sredini. Kosovski Albanci vode mnogo toga što znaju o ovom pitanju (8,7%), zatim pripadnici kosovskih Srba (4,3%) i pripadnici ostalih kosovskih zajednica (2,5%).

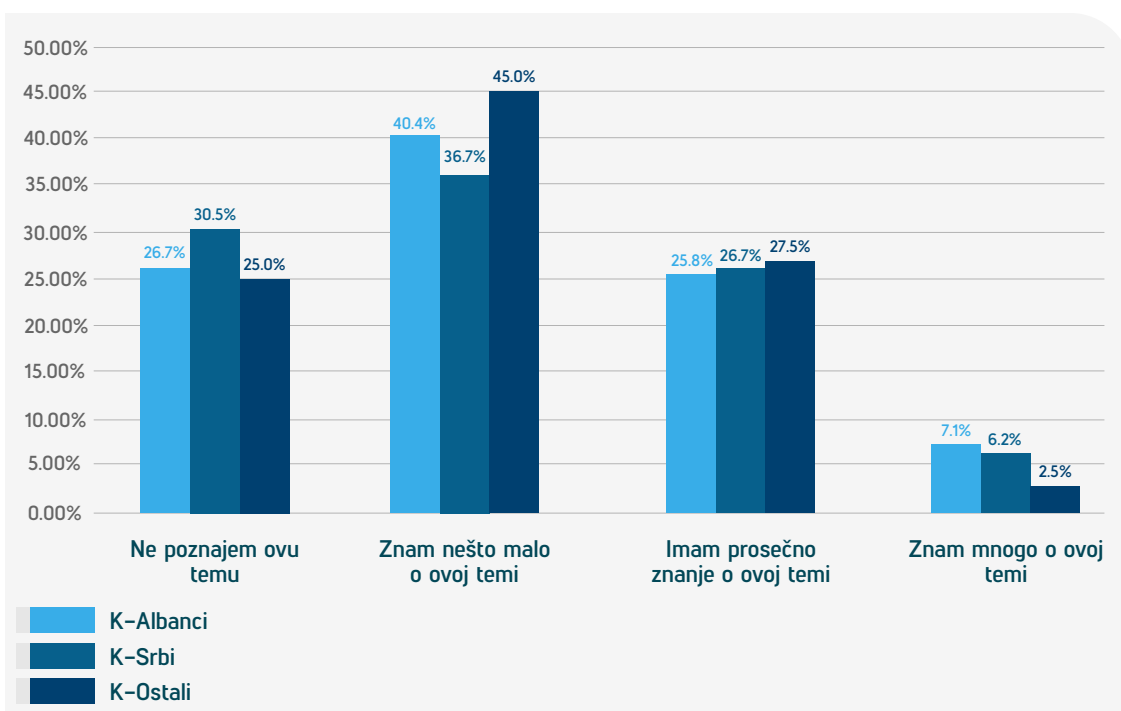
Slika 16. Svest ispitanika o pravu na život u zdravom i čistom okruženju, podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti

Drugo pitanje o životnoj sredini odnosilo se na svest ispitanika o potencijalnim pretnjama po životnu sredinu i sopstveno zdravlje i zdravlje njihove porodice. Dok se 6,8% ispitanika izjasnilo da ima potpunu svest o ovim pretnjama, 65,8% ispitanika izjavilo je da ima malo ili prosečno znanje o tim pretnjama, a 27,4% da nema znanja o potencijalnim pretnjama po životnu sredinu i po svoje zdravlje i zdravlje porodice. Podaci razvrstani po polovima ne pokazuju veće razlike između muškaraca i žena po ovom pitanju.

Slika 17. Svest ispitanika o potencijalnim ekološkim pretnjama za zdravlje njih i njihovih porodica

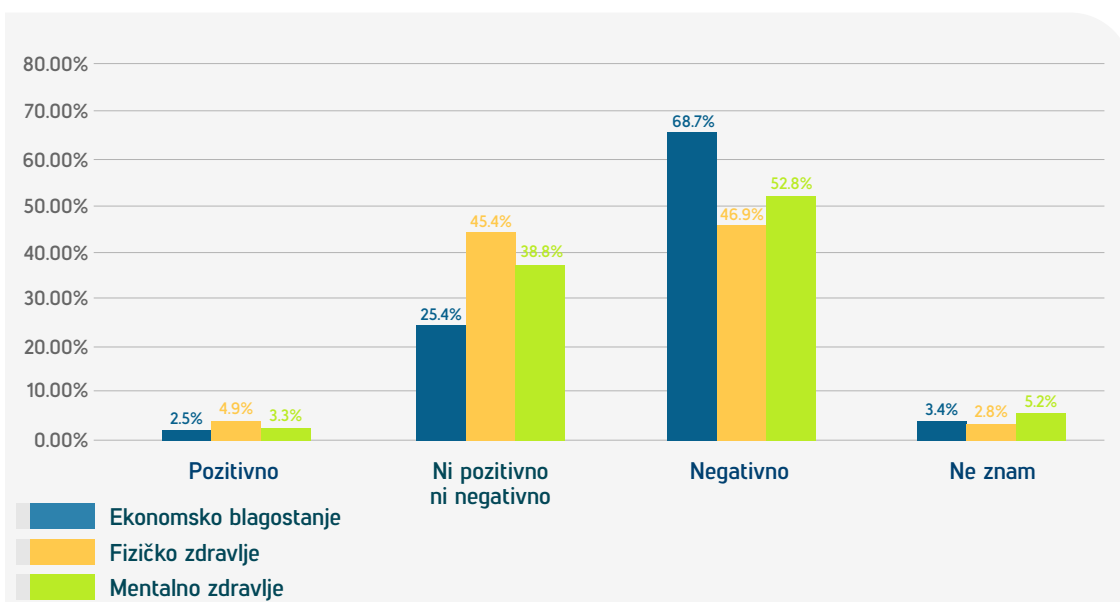
Kao što je prikazano na slici 18, etnički razvrstani podaci ističu pad nivoa znanja, kao i razlike u znanju među etničkim grupama u pogledu potencijalnih ekoloških pretnji po lično zdravlje i zdravlje porodice. Ukupno 30,5% kosovskih Srba, 26,7% kosovskih Albanaca i 25% pripadnika drugih kosovskih zajednica izjavilo je da nemaju znanje o ovom pitanju. Najveća razlika između aprila 2020. (9,4%) i decembra 2020. (26,7%) je povećanje procenta kosovskih Albanaca koji nemaju nikakvo znanje o toj temi, za 17,3 procentna poena. Kosovski Srbi predstavljaju najveći udeo ispitanika koji su izjavili da nemaju znanje (30,5%) o toj temi. Pripadnici ostalih kosovskih zajednica čine najveći udeo onih koji imaju malo znanja (45%) i prosečno znanje (27,5%) o ovoj temi. Konačno, kosovski Albanci vode sa mnogo znanja o ovom pitanju (7,1% u poređenju sa 16% u aprilu 2020), zatim kosovski Srbi (6,2% u poređenju sa 7,6% u aprilu 2020) i pripadnici ostalih kosovskih zajednica (2,5% u poređenju do 8% u aprilu 2020).

Slika 18. Svest ispitanika o potencijalnim ekološkim pretnjama za zdravlje njih i njihovih porodica, podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti

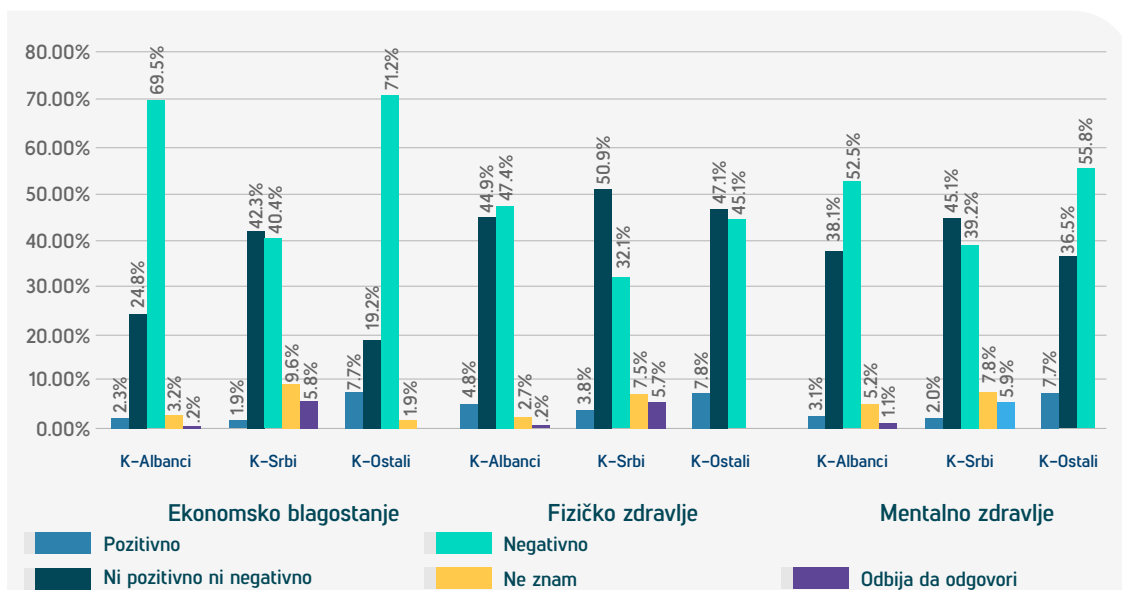
COVID 19

Kao i u prethodnom izdanju Pulsa javnosti, i ova anketa je sadržala pitanja o pandemiji COVID-19. Ispitanici su prvo upitani o uticaju COVID-19 na njihovo ekonomsko blagostanje, fizičko zdravlje i mentalno zdravlje. Ukupno 68,7% (65,9% u aprilu 2020) ispitanika izjavilo je da je COVID-19 negativno uticao na njihovo ekonomsko blagostanje, 46,9% (40,7% u aprilu 2020) izjavilo je da negativno utiče na njihovo fizičko zdravlje, a 52,8% (59% u aprilu 2020.) ukazalo je da to utiče na njihovo mentalno zdravlje. Podaci razvrstani po polovima ne pokazuju veću razliku u uticaju COVID-19 na ekonomsko blagostanje žena (68,3%) i muškaraca (68,7%). Mentalno zdravlje žena (54%, za razliku od 60,9% u aprilu 2020.) bilo je više pogođeno nego kod muškaraca (50,4%, za razliku od 57,2% u aprilu 2020.), dok je nivo uticaja na fizičko zdravlje takođe veći za žene (49,1% za razliku od 40,7% u aprilu 2020) nego za muškarce (44,5% za razliku od 40,6% u aprilu 2020).

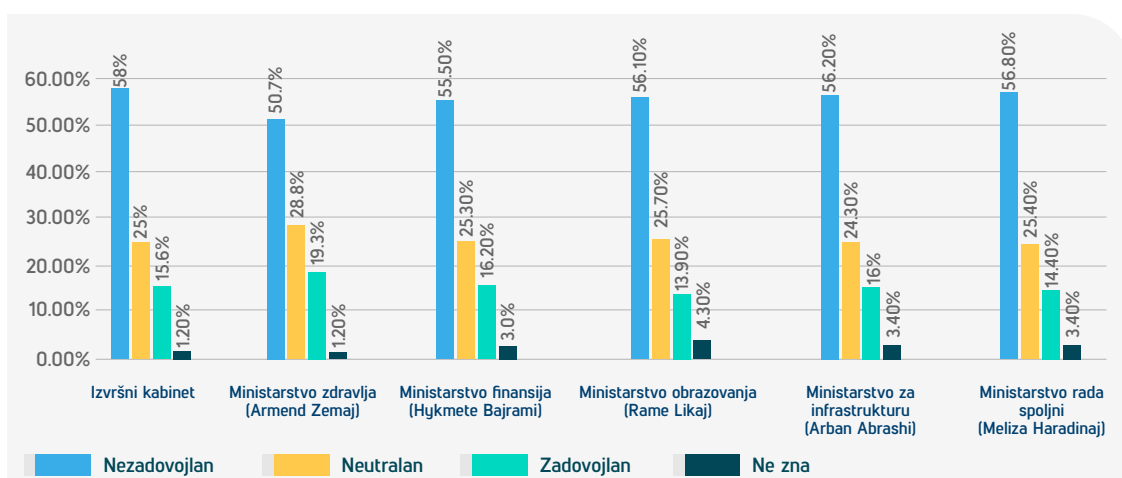
Slika 19. Uticaj situacije koju je stvorio COVID-19 na ekonomsko blagostanje i na fizičko i mentalno zdravlje

Podaci koji su etnički razvrstani pokazuju da je uticaj COVID-19 na ekonomsko blagostanje bio značajan kod ispitanika iz svih etničkih zajednica; 69,5% kosovskih Albanaca, 40,4% kosovskih Srba i 71,2% pripadnika drugih kosovskih zajednica prijavilo je negativan uticaj COVID-19 na njihovo ekonomsko blagostanje. 24,8% kosovskih Albanaca, 42,3% kosovskih Srba i 19,2% pripadnika drugih kosovskih zajednica odgovorilo je da nije bilo uticaja na njihovo ekonomsko blagostanje zbog izbijanja COVID-19. Dok je većina kosovskih Albanaca (47,4%) izvestila da je COVID-19 uticao na njihovo fizičko zdravlje, većina kosovskih Srba (50,9%) i pripadnika drugih kosovskih zajednica (47,1%) rekla je da COVID-19 nije uticao na njihovo fizičko zdravlje. U međuvremenu, i kosovski Albanci (52,5%) i pripadnici drugih kosovskih zajednica (55,8%) prijavili su negativan uticaj COVID-19 na njihovo mentalno zdravlje, za razliku od kosovskih Srba, od kojih je većina (45,1%) rekla da ne postoji mentalnih uticaj na zdravlje izazvan pandemijom COVID-19.

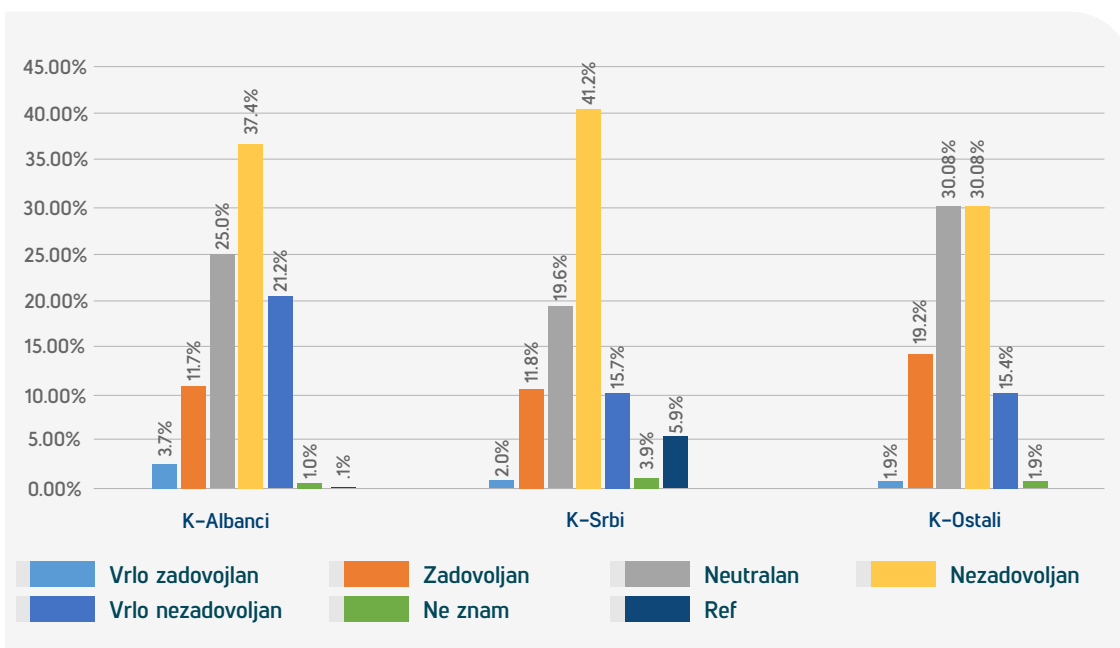
Slika 20. Uticaj situacije koju je stvorio COVID-19 na ekonomsko blagostanje i na fizičko i mentalno zdravlje, podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti

Ispitanici su takođe pitani da li su zadovoljni merama koje su preduzele javne institucije na Kosovu da spreče širenje COVID-19. Podaci ukazuju na preokret percepcije u poređenju sa aprilom 2020. godine, pri čemu je većina ispitanika (58%) nezadovoljna merama izvršne vlasti Kosova, a samo 15,6% njih su zadovoljni. Ovo je ogromno smanjenje nivoa zadovoljstva u odnosu na istraživanje javnog mnjenja iz aprila 2020. godine kada je 78,8% izrazilo zadovoljstvo odgovorom izvršne vlade Kosova na krizu izazvanu izbijanjem COVID-a 19. Podaci razvrstani po polovima pokazuju da su žene (58,9%) nešto nezadovoljnije nego muškarci (57%) odgovorom izvršne vlasti Kosova na krizu izazvanu izbijanjem COVID-19. Vredi napomenuti da je u istraživanju javnog mnjenja u aprilu 2020. godine većina žena (81,5%) i muškaraca (76%) bila izuzetno zadovoljna odgovorom izvršne vlade Kosova na krizu izazvanu izbijanjem COVID-19.

Slika 21. Zadovoljstvo odgovorom javnih institucija na krizu koju je izazvala pandemija COVID-19

Etnički razvrstani podaci takođe ukazuju na preokret u percepciji o merama koje je preduzela vlada, od većine zadovoljnih u aprilu 2020. do većine nezadovoljnih u decembru 2020. Većina kosovskih Albanaca (58,6%), kosovskih Srba (56,9%) i pripadnika ostalih kosovskih zajednica (46,2%) nezadovoljni su merama koje je preduzela vlada Kosova da bi sprečila širenje pandemije. Samo 15,4% kosovskih Albanaca, 13,8% kosovskih Srba i 21,1% pripadnika ostalih kosovskih zajednica zadovoljno je ovim merama.

Slika 22. Zadovoljstvo odgovorom javnih institucija na krizu koju je izazvala pandemija COVID-19, podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti

Metodologija

Nalazi predstavljeni u ovom kratkom tekstu zasnovani su na anketi javnog mnjenja u kojoj je anketirano 1.306 građana Kosova starijih od 18 godina. Uzorak je obuhvatio i muškarce i žene iz svih kosovskih opština i regiona, pokrivši i urbana i ruralna područja. Konkretno, uzorak je obuhvatio 896 kosovskih Albanaca, 210 kosovskih Srba i 200 pripadnika drugih kosovskih zajednica (kosovske Aškalije, kosovski Bošnjaci, kosovski Egipćani, kosovski Goranci, kosovski Romi i kosovski Turci). Istraživanje je zasnovano na višefaznom uzorkovanju slučajnih verovatnoća i sprovedeno je od 25. novembra do 8. decembra 2020. godine putem intervjua licem u lice. Uzorak je reprezentativan za domaćinstva na Kosovu.³

³U izveštaju se koriste izrazi procenat i procentni poen. Procentni poen je brojčana razlika između dva iznosa procenata; dok je procenat odnos iskazan kao razlomak od 100. Procenat se odnosi na stopu promene, dok je procentni poen stvarni iznos promene.

Ponderisanje populacije, ukupno

Istraživanje Puls javnosti prekomerno uzorkuje manjine kako bi se podaci razvrstali prema etničkoj pripadnosti. Međutim, prilikom izračunavanja ukupnih brojeva, tim Pulsa javnosti vrši ponderisanje podataka prema stvarnim brojkama stanovništva. Od 2002. godine koriste se sledeći procenti za ponderisanje ukupnog broja stanovništva:

- **Kosovski Albanci: 88%;**
- **Kosovski Srbi: 6%;**
- **Pripadnici ostalih kosovskih zajednica: 6%.**

Prema popisu stanovništva iz 2011. i zvaničnim podacima iz Kosovske agencije za statistiku, trenutni etnički sastav stanovništva na Kosovu je sledeći:

Etnička grupa	Ukupno stanovnika	Procent od ukupne populacije
Kosovski Albanci	1,616,869	92.93
Kosovski Srbi	25,532	1.47
Kosovski Turci	18,738	1.08
Kosovski Bošnjaci	27,533	1.58
Kosovski Goranci	10,265	0.59
Kosovski Romi	8,824	0.51
Kosovske Aškalije	15,436	0.89
Kosovski Egipćani	11,524	0.66
Ostali, odbijaju da se izjasne i nedostupni	5,104	0.29
Ukupno	1,739,825	100.00

Ako bi se ove cifre ispratile u Pulsu javnosti, ponderisanje bi bilo sledeće:

- **Kosovski Albanci: 93%;**
- **Kosovski Srbi: 2%;**
- **Pripadnici ostalih kosovskih zajednica: 5%.**

Međutim, s obzirom na to da kosovski Srbi na severu Kosova nisu učestvovali u popisu stanovništva 2011. godine, zajedno sa opštim zapažanjem da je stopa učešća kosovskih Srba u ostatku Kosova procenjena, postoji potreba za dodavanjem još 34.000 kosovskih Srba,

dovodeći ukupan broj kosovskih Srba razmatranih za potrebe ove studije na 59.532. Ovo je takođe povećalo ukupan broj stanovnika Kosova na 1.773.825. Kada su ove promene uzete u obzir, ponderisanje u istraživanju Puls javnosti primenjeno je na sledeći način:

- **Kosovski Albanci: 92%;**
- **Kosovski Srbi: 4%;**
- **Pripadnici ostalih kosovskih zajednica (Kosovske Aškalije, Kosovski Bošnjaci, Kosovski Egipćani, Kosovski Goranci, Kosovski Romi i Kosovski Turci): 4%.**

Izračunavanje indeksa

DI je složeni zbirni prosek zasnovan na nivou slaganja ili neslaganja ispitanika sa sledećim dešavanjima na Kosovu: obim slobodnih i poštenih izbora, nadgledanje od strane Skupštine, učinak centralnih institucija, nezavisnost pravosudnog sistema, sloboda izražavanja u medijima, postojanje civilnog društva kao posmatrača i čuvara, Ustav i zakoni zasnovani na ljudskim pravima i da li lokalne i centralne institucije rade u skladu sa prioritetima stanovnika. DI je kontinuirana mera koja se kreće od 0 do 3, pri čemu ocena 0 znači da nijedan ispitanik ne smatra da je demokratizacija na dobrom putu, a ocena 3 znači da se svi ispitanici u potpunosti slažu da je demokratizacija na dobrom putu.

ECI je složeni prosek koji se izračunava na osnovu procene ispitanika o povoljnim ili nepovoljnim ekonomskim uslovima na Kosovu. Tačnije, ispitanici procenjuju sledeće uslove: očekivanja u pogledu ukupnog prihoda njihove porodice, uslove zapošljavanja u narednih šest meseci i procenu trenutnih uslova poslovanja i zapošljavanja. ECI je kontinuirana mera koja se kreće od 0 do 3, gde opseg od 0 do 1,5 ukazuje na nepovoljnu procenu ekonomske situacije od strane većine stanovništva, a opseg od 1,5 do 3 ukazuje na povoljnu ocenu od strane većine.

USAID

NGA POPULLI AMERIKAN
OD AMERIČKOG NARODA

